

ШУМСКОПРИВРЕДНА ОСНОВА
ЗА УСОРСКО-УКРИНСКО ШУМСКОПРИВРЕДНО ПОДРУЧЈЕ
(важност од 01.01.2017. до 31.12.2026. године)

САДРЖАЈ			СТРАНА
I	УВОДНИ ДИО		1
1.	Разлози за израду шумскопривредне основе		1
2.	Основне карактеристике шумскопривредног подручја		2
2.	1.	Географски положај шумскопривредног подручја	2
2.	2.	Границе шумскопривредног подручја	3
2.	3.	Имовинско-правно стање шумскопривредног подручја	4
2.	4.	Биолошке, климатске, орографске, геолошке и педолошке карактеристике шумскопривредног подручја	4
2.	5.	Општекорисне функције	10
2.	6.	Угроженост шума од биљних болести, штеточина, имисије штетних гасова и шумских пожара	11
2.	7.	Организација управљања у шумарству	12
2.	8.	Број и структура запослених у шумарству	12
2.	9.	Економски и саобраћајни услови	13
2.	10.	Развијеност осталих индустријских капацитета и пољопривреде	13
3.	Посебна ограничења у газдовању на дијеловима шумскопривредног подручја		14
4.	Основне карактеристике методике рада која се користи при изради шумскопривредне основе		18
4.	1.	Формирање газдинских класа	19
4.	2.	Категорије шума	19
4.	3.	Обиљежавање граница просторних уређајних јединица	19
4.	4.	Геодетски радови	20
4.	5.	Таксациони радови у високим шумама са природном обновом	20
4.	6.	Таксациони радови у шумским културама	21
4.	7.	Таксациони радови у изданачком шумама	22
4.	8.	Таксациони радови на површинама подесним за пошумљавање и газдовање	22
4.	9.	Таксациони радови на површинама неподесним за пошумљавање и газдовање	22
4.	10.	Израда карата и базе података	22
4.	11.	Мјерење површина	22
4.	12.	Бонитирање станишта	23
4.	13.	Фактори за прерачунавање укупне дрвне масе у масу крупног дрвета и обрнуто	23
4.	14.	Извођачи радова на изради шумскопривредне основе	24

II	СТАЊЕ ШУМА И ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА У ДОБА ИЗРАДЕ ПРОГРАМА		26
1.	Површине шума и необраслог шумског земљишта у доба уређивања (неминиране површине)		29
1.	1.	Површине ширих категорија по привредним јединицама	29
1.	4.	Површине ширих категорија по општинама	30
2.	Површине шума и необраслог шумског земљишта у доба уређивања (миниране површине)		31
2.	1.	Површине ширих категорија по привредним јединицама - миниране површине	31
2.	2.	Површине по општинама - миниране површине	31
2.	3.	Површине ширих категорија по привредним јединицама (минирано – неминирано)	32
2.	4.	Спорне површине по привредним јединицама - миниране површине	33
3.	Дрвна залиха , запремински прираст и остали таксациони елементи по ширим категоријама шума		34
3.	1.	Шире категорије високих шума са природном обновом	34
3.	2.	Шире категорије високих деградираних шума	37
3.	3.	Шире категорије шумских култура	38
3.	4.	Шире категорије изданачких шума	41
3.	5.	Шире категорије површина подесних за пошумљавање и газдовање	42
3.	3.	Шире категорије површина неподесних за пошумљавање и газдовање	43
3.	4.	Дрвна залиха , запремински прираст и основни таксациони елементи по општинама	44
3.	4.	1. Општина Теслић (053)	44
3.	4.	2. Општина Станари (064)	53
3.	6.	Стање шумских комуникација и степен отворености подручја	57

IV	ПЛАНОВИ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА ЗА НАРЕДНИ УРЕЂАЈНИ ПЕРИОД		58		
1.	План количине и динамике сјеча		58		
1.	1.	План сјеча по ширим категоријама шума	58		
1.	2.	Обим сјеча по врстама дрвећа, дебљинској структури и квалитету	59		
1.	3.	План сјеча по општинама	63		
2.	План искоришћавања шума		65		
2.	1.	План искоришћавања шумских дрвних сортимената	65		
2.	1.	1.	Производња шумских дрвних сортимената по категоријама шума за шумскопривредно подручје	66	
2.	1.	2.	Производња шумских дрвних сортимената по категоријама шума за општине	68	
2.	1.	3.	План коришћења осталих шумских производа	71	
2.	1.	3.	1.	Потенцијалне могућности коришћења љековитог биља	71
2.	1.	3.	2.	Корисне врсте гљива и њихове производне могућности	72
3.	План шумскоузгојних радова		74		
3.	1.	Врста и обим шумскоузгојних радова	74		
3.	1.	1.	Врста шумскоузгојних радова	74	
3.	1.	2.	Обим шумскоузгојних радова	75	
3.	1.	3.	План шумскоузгојних радова за шумскопривредно подручје	75	
3.	1.	4.	План шумскоузгојних радова по општинама	76	
4.	План заштите шума		77		
4.	1.		Врсте шумских штета и мјере заштите	77	
4.	1.	1.	Заштита шума од штетног дјеловања човјека	78	
4.	1.	2.	Заштита шума од стоке и дивљачи	78	
4.	1.	3.	Заштита шума од инсеката и биљних болести	79	
4.	1.	4.	Заштита шума од елементарних непогода	81	
4.	1.	5.	Заштита шума од шумских пожара	81	
5.	План инвестиција		84		
5.	1.		План изградње нових и план реконструкције постојећих шумских камионских путева	84	
5.	2.		План изградње осталих објеката потребних за реализацију шумскопривредне основе	85	
5.	3.		План набавке механизације и остале опреме инвестиционог карактера	85	
5.	4.		План осталих инвестиционих улагања	85	

У складу са Правилником о елементима и садржају шумскопривредних основа („Службени гласник Републике Српске”, бр. 52/09 и 43/11), шумскопривредна основа садржи:

- I. уводни дио,
- II. стање шума у доба уређивања,
- III. анализу и оцјену досадашњег газдовања шумама,
- IV. планове газдовања шумама за наредни уређајни период и
- V. економско-финансијску анализу.

Поред наведеног текстуалног дијела, саставни дио шумскопривредне основе чине карте, књиге извршених шумскоузгојних радова, књиге извршених сјеча и уређајни елаборати.

I. УВОДНИ ДИО

Уводни дио шумскопривредне основе садржи:

1. разлоге за израду шумскопривредне основе,
2. основне карактеристике шумскопривредног подручја,
3. посебна ограничења у газдовању на дијеловима шумскопривредног подручја (заштитне шуме и шуме са посебном намјеном) и
4. основне карактеристике методике рада која се користи при изради шумскопривредне основе (формирање газдинских класа, прикупљање и обрада података и израда планова).

1. РАЗЛОЗИ ЗА ИЗРАДУ ШУМСКОПРИВРЕДНЕ ОСНОВЕ

Шума, као биогеоценоза, врло је сложен природни систем (екосистем), настао у дуготрајном процесу заједничког дјеловања биљног и животињског свијета у одређеним условима средине. Шума и шумска земљишта задовољавају низ функција:

- а) привредна (економска) функција која подразумијева производњу дрвета и других шумских производа, укључујући и ловну дивљач ради остваривања прихода и
- б) општекорисне функције шума у које спадају:
 - еколошке функције шума, које подразумијевају очување биодиверзитета и заштиту земљишта, вода и климе, укључујући и позитивну улогу у везивању угљеника из атмосфере, односно производњи кисеоника и
 - социјалне функције шума које подразумијевају рекреацију, туризам, естетску улогу шума, повољан утицај на здравље људи, образовање, истраживање, одбрану земље и заштиту грађевина и инфраструктуре.

Према утврђеним функцијама и мјерама газдовања, шуме могу бити:

- а) привредне шуме, које поред очувања општекорисних функција шума првенствено служе обезбјеђивању шумских производа и услуга,
- б) заштитне шуме, које првенствено служе заштити земљишта и вода, насеља, инфраструктурних и других објеката и остале имовине и
- в) шуме посебних намјена којима се обезбјеђује:
 - заштита биолошке разноврсности и осталих природних вриједности шума,
 - заштита генофонда, производња шумског сјемена и садног материјала,

- образовна, научноистраживачка, kulturno-istorijska и estetska funkcija и
- zdravstveno-rekreativna и туристичка funkcija.

Чланом 17. став 1. Закона о шумама, („Службени гласник Републике Српске, бр. 75/08 и 60/13), прописано је да се шумама газдује на основу шумскопривредне основе и извођачких пројеката. Ставом 2. истог члана „Основа је план за дугорочно газдовање шумама у коме мора бити утврђена еколошка, привредна и социолошка подлога за биолошко побољшање шумских ресурса и остваривање општег интереса у складу са стратегијом развоја шумарства и шумарским програмом Републике“.

Шумскопривредном основном одређују се основне смјернице и циљеви газдовања шумама, мјере за унапређивање стања шума, очување и јачање општекорисних функција шума и заштита шума. Она садржи приказ стања шума, као и врсту и обим радова у току уређајног периода од 10 година.

Одлуком Владе Републике Српске о формирању шумскопривредних подручја у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 101/05, 10/07, 107/12) и 23/16) формирано је „Усорско-украинско“ ШПП, чији је корисник Шумско газдинство „Борја“ са сједиштем у Теслићу. Претходна шумскопривредна основа имала је рок важења од 01.01.2005. до 31.12. 2014. Године. У току важења ШПО, урађена су два Анекса шумскопривредне основе.

До израде нове шумскопривредне основе, шумско газдинство је на основу Одлуке о формирању шумскопривредне подручја, примјењивало одреднице постојеће шумскопривредне основе („Службени гласник Републике Српске“, број 41/10). Нова шумскопривредна основа има рок важења од 01.01.2017. до 31.12.2026. године.

2. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ШУМСКОПРИВРЕДНОГ ПОДРУЧЈА

У складу са Правилником о елементима и садржају шумскопривредних основа приказане су:

- основне карактеристике шумскопривредног подручја:
 1. географски положај шумскопривредног подручја,
 2. границе шумскопривредног подручја,
 3. имовинско-правно стање шумскопривредног подручја,
 4. биолошке, климатске, орографске и геолошке и педолошке карактеристике шумскопривредног подручја,
 5. општекорисне функције,
 6. угроженост шума од биљних болести, штеточина, имисије штетних гасова и шумских пожара,
 7. организација управљања у шумарству,
 8. број и структура запослених у шумарству,
 9. економске и саобраћајне услове,
 10. развијеност осталих индустријских капацитета и пољопривреде.

Познавање основних карактеристика шумскопривредног подручја неопходно је за успјешно рјешавање основних задатака и циљева газдовања у наредном уређајном периоду.

2.1. Географски положај шумскопривредног подручја

Одлуком Владе Републике Српске о формирању шумскопривредних подручја у Републици Српској формирано је „Усорско-украинско“ ШПП, чији је корисник Шумско газдинство „Борја“ са сједиштем у Теслићу. ШПП „Усорско-украинско“ налази се у

западном дијелу Републике Српске, односно централном дијелу Босне и Херцеговине. Са сјеверне стране, граница подручја је „Посавско“ и „Добојско-дервентско“ ШПП. На западу подручје граничи са „Которварошким“ ШПП. На југу и истоку граничи са Федерацијом Босне и Херцеговине. Подручје на коме газдује ШГ „Борја“ се простире на територији општине Теслић и Станари. Насељена мјеста су Бања Врућица, Бардаци, Барићи, Бијело Бучје, Блажевци, Блатница, Брезове Дане, Брић, Булетић, Витковци, Влајићи, Врела, Гомјеница, Горња Врућица, Горња Радња, Горње Липље, Горњи Очауш, Горњи Ранковић, Горњи Ружевић, Горњи Теслић, Доњи Очауш, Доњи Ранковић, Доњи Ружевић, Дубраве, Ђулићи, Жарковина, Јасенова, Језера, Калошевић, Каменица, Комушина Горња, Комушина Доња, Копице, Кузмани, Лончари, Лугови, Младиковине, Мркотић, Орашје Плање, Осивица, Папратница, Парлози, Пиљужићи, Прибинић, Радешаји, Рајшева, Растуша, Рудо Поље, Слатина, Стењак, Студенци, Теслић, Угодновићи, Укриница, Чечава, Цимилић Плање и Шњеготина Горња.

2.2. Границе шумскопривредног подручја

Граница ШПП “Усорско-укринско” почиње од пута Драгаловци - Станари и са завоја ријеке Укрине од мјеста Виновац прати ток ријеке Укрине и коте 159, а затим, ријеком Радњом, до коте 188, одакле прати пут југоисточно Панићи - Д. Зеленковићи, Вуковићи - Лукићи, те коту 235, и поред Цвијановића долази у Билкиће, све у правцу југоистока. Из Билкића, у правцу југозапада, лијево од Цркве, кроз Блажевце, те од Дуњића, у правцу југа, на коту 318 - Миљевац. Од коте 318 пресијеца пут Теслић - Јелах, кроз Јоргиће, затим, преко Лијепог брда и коте 415 - Стијаковац, у правцу југоистока, 600 м десно од коте 436, покрај Капетановца, те лијево од коте 460 и лијево од Омерово гувна долази на коту 577 - Хусар, а даље, преко Приливе, долази на коту 684 - Змајевац. Са коте 684, кроз мјеста Стаје и Вис план. излази на коту 687, те преко Округле њиве и Тутњака долази на коту 454. Са коте 454 пролази кроз Ристиће и Лугове, и од мјеста Копице, у правцу југа, стиже лијево наспрам тригометра 404 - Липова глава. Ту мијења правац југ у правац југозапад, преко тригометра 532, десно од Вукове њиве преко Равница пресијеца пут на Равној ријеци, и у правцу југозапада одлази до мјеста звано Рудник. Од Рудника, преко коте 992 - Јавор и коте 771 - Шашине косе, долази на брдо Кустура. Са Кустуре, Трешњевом косом и преко коте 1113, спушта се у село Мијиће. Од Мијића продужава око 1,3 km у правцу југозапада, те прави нагло скретање ка сјеверозападу, око 700 m до Вучије главе, преко тригометра 1363, долази до Кулашице, ту скреће ка југозападу, преко Вучје планине и коте 1378 на коту 1310. Са коте 1310, сјеверозападно, одлази десно од коте 1375 на тригометар 1309. Са тригометра 1309, у правцу запада, на коту 1224, а десно од коте 1224, на око 500 m, граница иде у правцу сјевера, путем и ријеком Студена, све до ушћа Сјенокосног потока и Студене ријеке, одакле скреће у правцу југозапада и иде границом одјела 69/68, и излази на коту 1240 - Велики Пољанак, те котом 1287 - Главица и мјеста Полице на тригометар 1280 - Равно брдо. Са тригометра 1280, у правцу сјеверозапада, преко коте 1313 - Јавор брда. Са коте 1313, истим правцем, излази на коту 1258, звану Стража, одакле скреће у правцу сјевероистока, и преко Велике Очаушнице потока, истим правцем, продужава границом одјела 119/122, до прстена одјела 123/117/122/119, одакле скреће у правцу сјеверозапада и излази на коту 1384 - Бисер глава. Са коте 1384 скреће западно и иде границом одјела 130/120/1/120/2, и излази на коту 1402, и иде даље на коту 1334, мјесто звано Михајловац. Од коте 1334, дуж Обровца, преко тригометра 1165, на коту 1114. Од коте 1114, преко Вукуље, лијево од извора Којвана и правца сјевероисток, на коту 942 и коту 1099 - Урљај. Са коте 1099, преко коте 850, дуж Гребена и коте 1012, у правцу сјевера, долази на коту

1078 - В. Руђевица. Од коте 1078, у правцу запада, преко Солила и коте 838, на коту 931 - Тремушњача. Са коте 931, дуж Маринске косе, преко пута у саставу ријеке Бистрице и Лагатовца, лијево од Вуковића, кроз Поповиће, на коту 734 - Трешњева глава. Са коте 734, десно од Поповића, прије брда Бјелобор, скреће у правцу истока, брдо Укринац, низ безимени поток силази на пут, те покрај пута, правцем сјеверозапада, одлази до пред тригонометар 250, и у правцу сјевера, до брда Кобила, и источно до тригонометра 511. Од тригонометра 511, око Стражице, у правцу сјеверозапада, према коти 523 - Стражички вис, те сјевероисточно до ријеке Миклеуш. Ту заузима правац истока, преко коте 338 и 700 m, прије коте 338, одлази уз Дубоки поток према сјеверу, затим скреће сјевероисточно према коти 429 -Тешина глава, и у правцу истока према коти 477. Од коте 477, у правцу југа, до коте 430, преко Кршила скреће сјевероисточно преко Павловића и Кодиног храста, лијево од Шабанове главе, те лијево од Високе главе, на коту 543- Груљи. Са коте 543, Краљичиним брдом, те сјевероисточно низ Ступљански пут, на коту 437, на тригонометар 381 - Прокоп. Са тригонометра 381, преко коте 321, у правцу сјевероистока, на коту 249 -Болобановица. Од коте 249, у правцу сјевера, преко коте 203, у мјесту Кулаши, пресијеца пут и жељезничку пругу и силази у ријеку Укрину, прави завој код мјеста Виновац, гдје и почиње опис границе ШПП Усорско-укринског.

2.3. Имовинско - правно стање шумскопривредног подручја

Шумскопривредно подрује „Усорско-укринско“ испресјецано је приватним посједима што умногоме отежава газдовање, односно доста је отежано рјешавање имовинско-правних процеса и дефинисање линије посједа.

На подрују ШГ „Борја“, односно на подручју претходно поменутих општина, на рјешавању имовинско-правних прилика је рађено, али је још увијек остало неријешено 3.866,12 ha узурпација. Ове површине нису предмет планова у овој ШПО.

Потребно је да Шумско газдинство „Борја“ и надлежни органи општина у сарадњи са Републичком управом за геодетске и имовинско-правне послове утврди границе посједа и устроји регистар узурпација. Проблеме узурпација потребно је рјешавати у складу са Законом о узурпацијама („Службени гласник Републике Српске”, 70/06), Законом о шумама и Законом о стварним правима („Службени гласник Републике Српске”, број 124/08 и 58/09 и 95/11).

2.4. Биолошке, климатске, орографске, геолошке и педолошке карактеристике шумскопривредног подручја

Биолошке карактеристике

Анализе шумске вегетације у Босни и Херцеговини послуже другој свјетског рата темеље се на фундаменталним основама познавања вегетације истраженим од стране Фабијанића и сар. (1967), Бурлице и Фабијанића (1969), Ћирића и сар. (1961), Стефановића (1977), Беус (1984) и др. Према Еколошко - вегетацијској рејонизацији Босне и Херцеговине (Стефановић, В. и сар. 1983), подручје ШГ „Борја“ припада Области унутрашњих динарида, Завидовићко – Теслићком подручју. Усорско-укринско шумско-привредно подручје обухвата слив ријеке Усора, односно планински масив Борја. Налази се у брдско-планинском појасу, а карактерише се јако хетерогеним орографским приликама. Припада средњобосанској офиолитској зони, са доста израженим рељефом.

Због изузетно хетерогених станишних прилика заступљене су различите шумске фитоценозе Реална шумска вегетација заступљена је са шумама: китњака и обичног граба (*Quercus-carpinetum*) са којима алтернирају шуме букве (*Fagetum montanum*) на повољнијим положајима, а на орографско изложенијим шуме китњака (*Quercetum petraea montanum*), мозаичног распореда налазимо базибилне шуме борова (*Erico-Pinetum nigrae serpenticum*, *Erico-Pinetum nigrae-silvestris serpenticum*), базибилне шуме храста китњака (*Erico-Quercetum petraea*) и шуме букве и јеле (*Abieti-Fagetum serpenticum*).

Флора и вегетација овог простора имају несумњив терцијерно-реликтни карактер, који се очувао на овим стаништима типа рефугијума до данашњих дана. Осим шума бора, на овим стаништима се појављује низ ендемореликтних врста везаних за станишта серпентинско-перидотитских камењара, пукотина стијена и сипара. На стаништима са дубљим земљиштима су развијене шуме црног бора и храста китњака, а терминалну фазу у развоју вегетације представљају шуме китњака на еутричном камбисолу. За ово подручје карактеристично је појављивање смрче и јеле на перидотитско-серпентинској подлози.

Климатске карактеристике

Значај климатских фактора за развој шумских станишта је огроман. „Они остављају дубоке трагове на развој, како шуме као цјелине, тако и појединих стабала у току живота једне генерације” (Бунушевац, 1951). На појаву и успијевање шумских заједница утиче макроклима, а микроклима на појаву и успијевање појединих врста дрвећа. У оквиру ових истраживања, управо из ових разлога, посветити ће се довољна пажња климатским карактеристикама истраживаних подручја.

Климу Босне и Херцеговине, односно Републике Српске условљавају основни климатски фактори: географски положај, геолошка подлога, рељеф, покривеност терена биљним заједницама и близина мора. Поред основних фактора јављају се и екстремни фактори који у знатној мјери утичу на цјелокупну климатску слику Босне и Херцеговине. У првом реду ту су струје суптропског појаса, високог ваздушног притиска и субполарног појаса и ниског ваздушног притиска. За распрострањење шумског дрвећа и уопште на категоризацију климе најбитнија су два елемента климе: вода (расположива влажност земљишта) и температура.

За одређивање карактеристика климе истраживаног подручја коришћени су подаци о просјечним мјесечним и годишњим температурама ваздуха, падавинама и релативној влажности ваздуха са метеоролошке станице Добој и Теслић.

Табела 1. Основни подаци о метеоролошкој станици (извор: ХМЗФ БиХ)

М.станица	SGŠ	IGŠ	n.v. (m)	период
Добој	44° 44'	18° 08'	147	1985-2014

Табела 2. Просјечне вриједности температуре ваздуха (°C), (извор: ХМЗФ БиХ)

	мјесец												просј.
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Просј.	0,7	2,3	6,7	11,7	16,3	19,7	21,6	21,2	16,4	11,5	6,4	1,7	11,4
Мин.	-4,5	-3,5	1,2	7,1	12,2	16,9	18,9	19,3	13,1	8,5	1,0	-2,4	7,3
Мах.	5,1	6,8	11,3	14,0	18,8	23,5	24,9	24,2	20,0	14,0	11,0	4,4	14,8

Табела 3 . Просјечне вриједности падавина (mm), (извор: ХМЗФ БиХ)

	мјесец												сума
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Просј.	63	58	64	77	102	116	98	78	82	77	81	76	972
Мин.	8	10	9	16	28	44	20	0	12	8	15	2	172
Мах.	140	138	130	190	270	372	288	288	326	187	151	165	2645

Температуре ваздуха

Оцјена термичких услова у којима се налази одређено подручје најбоље се може изразити средњим мјесечним и годишњим вриједностима температуре ваздуха за одређени период. Просјечна годишња температура ваздуха на подручју истраживања је 11,4° С.

Вегетациони период се карактерише просјечном температуром ваздуха од 17,8° С. Просјечна максимална температура ваздуха је 14,8° С а просјечна мјесечна минимална температура ваздуха је 7,3° С.

Падавине

Просјечна годишња сума падавина за истраживана подручје износи 972 mm. Укупна количина падавина у вегетационом периоду је износи 553 mm. Од укупне количине падавина, у току љета, падне око 56,0%. Највећа просјечна мјесечна количина падавина је у мјесецу јуну и износи 116 mm. Повећање просјечних температура ваздуха, нарочито у јулу мјесецу утиче на повећање евапотранспирације. То узрокује повећање релативне влажности ваздуха и погодује настанку климе хумидног карактера. Сњежне падавине су у току године присутне од новембра до маја мјесеца. Снијег у заједничком дјеловању са другим климатским чиниоцима, нарочито температуром, може на шумску вегетацију дјеловати и позитивно и негативно (Бунушевац, 1951). Сњежне падавине могу за шумску вегетацију бити опасне нарочито у току мјесеца априла, када су просјечне температуре веће од 0° С, што у комплексном дјеловању може довести до стварања тешког и влажног снијега. Такав снијег може узроковати негативне појаве за шумско дрвеће, које се испољавају у виду китина, снијеголома и снијегоизвала.

Влажност ваздуха

Влажност ваздуха се најчешће изражава са напоном (притиском) водене паре и релативном влажношћу. Средње месечне вредности напона водене паре прате годишњи ход температуре ваздуха, при чему се најниже вредности јављају у јануару (5.6 mb), док се максимум јавља у јулу (17,1 mb).

Вјетар

Планински масиви на посматраној територији су оријентисани у правцу сјеверозапад-југоисток, а испресјечани су ријечним долинама чији су провлађујући правци југ-сјевер и југозапад-сјевероисток. Овако специфичан рељеф има доминантан утицај на карактеристике вјетра. Долина ријеке Усоре, која се пружа у правцу југ-сјевер каналише ваздушно струјање у Теслићу, тако да највећу частину има вјетар сјеверног правца (N), са честином од 14.5%. Остали правци су равнмерно заступљени и њихова честине се мења од 1-2% из југозападног (SW) до 4,3% из сјеверозападног (NW) правца. Расподела средњих брзина по правцима указује да најчешћи ветрови немају највеће средње брзине. Највеће средње брзине имају вјетрови из јужног квадранта које износе од 2.4 m/s до 2.6 m/s.

Осврт на карактеристике климе подручја

Шуме Усорско-укринског ШПП-а налазе се у средогорју и нижим планинским предјелима централне Босне, гдје су релативно оштре зиме и умјерено топла лjeta. Падавина су знатне, најчешће у облику кише, мада су и сњeжне падавине значајне. Од посебног је значаја чињеница да се падавине јављају и у вегетационом периоду, што се позитивно одражава на развој шумске вегетације. На подручју преовладава семихумидна клима, а у току вегетационог периода има елементе и аридности. То је тзв. клима ниских шума, гдје шуме нису у свом биоценолошком оптимуму. Клима има одлике умјерене континенталности и осредње плувиометријске угрожености.

Орографске карактеристике

Простор општине Теслић је омеђен планинским висовима Чавке, Узломца, Борја, Вучје планине, Влашића, Махњаче и Црног врха. Са површином од 846 km² припада брдско-планинском подручју северног појаса Динарида. Сјеверни обронци Динарских планина, који на југу и југозападу чине природну границу Општине, терасасто прелазе у благо таласати и равничарски предео на северу и североистоку. Планински масиви су орјентисани у правцу севетозапад-југоисток са нагибом према североистоку, односно у правцу главне водене артерије – реке Усоре и даље ка њеном ушћу у Босну. Крајњи југозападни и јужни делови Општине, јужно од Велике Усоре, а који досежу до северних обронака планине Влашић, су изразито планинско подручје чија надморска висина прелази 1000 метара са највишим врхом Бисер-Главица (1384 метара).

Највећи дио територије у западном подручју, које обухвата масиве планине Борја, налази се у висинској зони између 500 и 1000 метара са највишим врхом Борачки Комин од 1038 метара. Борја планина налази се између општине Котор Варош и општине Теслић, између рјечица Велике Усоре и Мале Усоре. Велика Усора је у горњем току Пенава, захвата Борје са југозапада, југа и истока, а Мала Усора са сјеверозапада, сјевера и сјевероистика. Све воде с Борја теку у Велику и Малу Усору. Пошто су падине према Малој Усори блаже, њене притоке су дуже од притока Велике Усоре. У Велику Усору с Борја теку Боровница, Кусачки поток и Узвинска ријека, која је дугачка 11 километара. Потоци Равна и Борјашница и ријеке Марица и Желећа, такође извиру испод обронака Борја. У Малу Усору се улијевају Мала и Велика Остружница, Миљаковача, Гомјеница и друге мање притоке. У геоморфолошком и хидролошком погледу ово подручје је веома хетерогено и морфолошки јако изражено. Ријечна изворишта се налазе у горњој половини падина и углавном су уска и дубоко усађена. Овакве орографско-хидрографске прилике чине ово шумскопривредно подручје подложно јакој ерозији, тако да се на стрмим падинама јављају сипине, а уз водотокове хумусне наслаге.

Геолошке карактеристике

По питању матичног супстрата, подручје је веома хетерогеног састава а доминантну улогу у геолошкој грађи има вулканогена-магматска-седиментна формација.

Изграђено је углавном од серпентинизираниог перидотита, еруптива рожњака, док су кречњаци веома мало заступљени. Најраспрострањенији типови земљишта су: различите развојне фазе еутричних земљишта (ранкери и еутрични камбисоли), као и дистрични камбисол на киселим силикатним стијенама, псеудоглејеви. Ради се углавном о шумским земљиштима, која су плитка и ксеротермна (Стефановић, ет ал., 1983).

Геолошку грађу ширег простора Теслића прате разноврсне минералне сировине. Пажњу заслужују налазишта мрког угља у неогеним наслагама теслићког басена. Лежишта угља, која су скромног квалитета, утврђена су на локалитетима Очауша и Младиковина, а скромне резерве магнезита на подручју Блатнице и Слатине. Налазишта хрома откривена су на неколико локалитета у подручју планине Борја. Геотектонски односи у теслићком басену резултирали су и појавом термо-минералних вода (Основна Геолошка карта СФРЈ-Теслић, 1980).

Улога геолошке подлоге у педогенози је огромна. Подлога је извор минералног дијела земљишта, која у просјеку сачињава преко 90% земљишне масе. Особине геолошке подлоге, услови разлагања, и хемијски састав, веома много утичу на еволуцију земљишта и његову производну вриједност. Геолошки гледано, подручје припада области унутрашњих Динарида. Матични супстрат на ШПП-у изграђен је углавном од силикатних и силикатно карбонатних стијена.

Силикатни супстрати (рожњаци, филити, пјешчари и глинци и вулканоседиментне формације) су бескарбонатне силикатне стијене или кварцне стијене, добро задржавају воду и то су обично водоносни слојеви, богати изворима. Силикатне стијене се физички добро распадају, па се брже ствара и обнавља земљиште.

Рожњаци граде релативно монотоне потезе, који се одликују хетерогеним литолошким саставом. Претежно су плочасти и слојевити, сиве, тамносиве, зеленкасте и плавичасте боје. Механички се лако троше, дајући скелет и образујући земљишта, најчешће камбичне класе, а скоро сасвим изостају из хумусно-акумулативне класе.

Филити су метаморфне стијене, које настају метаморфозом глиновитих стијена, а изграђени су од серицита и кварца. По боји су често тамни због знатне примјесе графитне материје. Због врло изражене шкриљаве текстуре ове стијене лагано се троше и граде земљишта камбичне класе. Пјешчари и глинци представљају комбинацију која је изграђена од мањег степена метаморфозираних глинаца. Основна карактеристика пјешчарске компоненте је доминација минерала кварца, чак и до 70%, а у глинцима преовладавају минерали глине и серицита. На овим матичним супстратима развијају се земљишта из камбичне класе.

Перидотити су једна од магматских асоцијација вулканогено-седиментне формације. Ради се о перидотитима који су у већој или мањој мјери серпентинисани, најчешће 30-50%. Серпентинити, пратиоци перидотитских комплекса се јављају рубно, у виду ужих и ширих трака а некад и релативно већих комплекса.

Педолошке карактеристике

Земљиште је сложена, динамичка природна творевина, настала као резултат дјеловања низа педогенетских и еколошких фактора. То су прије свега: матични супстрат, рељеф, клима, живи организми (биљке - у првом реду), вријеме (старост терена), антропогени фактор и др. Сви ови чиниоци дјелују заједно и комплексно, при чему зависно од услова, сваки чинилац може имати већу или мању улогу, а резултат њиховог дјеловања су различити типови земљишта.

Шумско земљиште настаје као резултат дјеловања геолошке подлоге, орографских, биотичких, климатских и других чиниоца. Земљиште има велики утицај на развој стабала, а нарочито на природно обнављање састојина. На основу механичког састава и хемијских особина земљишта одређена је систематска припадност земљишта у састојинама према класификацији Шкорића, и сар. (1985).

У састојинама ШПП-ја јављају се најчешће следећи типови земљишта: хумусно-силикатно земљиште (ранкери), еутрично смеђе земљиште (еутрични камбисол), дистрично смеђе земљиште (дистрични камбисол) и илимеризовано земљиште.

Хумусно-силикатно земљиште (ранкер)

Ранкери су земљишта из хумусно-акумулативе класе и заузимају стрме падине и истакнуте гребене. То су плитка земљишта, широке еколошке амплитуде. Еколошко-производна вриједност ових земљишта значајно зависи од дубине профила, физичког стања супстрата, биолошке активности и форме хумуса. Генерално гледајући, ранкери су земљишта мале продуктивности.

Еутрично смеђе земљиште (еутрични камбисол)

Ово земљиште се формира на базама богатим супстратима. Има молични (А_{то}) или орхични (А_{оh}) хумусни хоризонт који лежи непосредно изнад камбичног хоризонта. Мало има ових земљишта под шумском вегетацијом а разлог је тај што су та земљишта првенствено најбоља за пољопривреду. Матични супстрат од велике је важности за настајање еутрично смеђег земљишта. Еутрични камбисоли су већином иловасте с нешто повећаним садржајем глине у камбичном хоризонту. Земљиште има добру дренажност, осредњи водни капацитет и повољан ваздушни режим. Реакција земљишта је изнад 5,5. Највећу плодност и шумску производност имају подтипови из леса и лесоликних супстрата, који, осим повољних хемијских својстава имају велик капацитет и акумулирања приступачне воде, велику еколошку дубину лагане иловасте текстуре. Земљишне комбинације еутричног камбисола и лувисола долазе на нешто блажим нагибима а комбинације еутричног камбисола, лувисола и псеудоглеја те лувисола и псеудоглеја су распрострањене на блажим падинама.

Дистрично смеђе земљиште (дистрични камбисол)

Дистрични камбисол је најзаступљенији представник камбичне класе земљишта на „Усорско-украинском“ шумскопривредном подручју. Ова земљишта настају најчешће непосредно као примарне творевине, а у знатно мањој мјери еволуцијом ранкера. Формирају се на силикатним супстратима с малом количином базичних катиона. То су дубока земљишта, лаког механичког састава, често скелетна, пропустљива за воду и добро аерисана. Карактеристична су за горске предјеле. Физичке особине су јако повољне. Хемијски гледано, одликују се израженом киселошћу, ниским степеном засићености базама и малим садржајем приступачних хранљивих материја. У еколошком-производном погледу ова земљишта спадају међу продуктивнија шумска земљишта, што је одређено њиховом дужином и повољним водно-физичким особинама.

Илимеризовано земљиште (лувисол)

Илимеризована земљишта су чести чланови серије земљишта у ШПП-у. Налазе се углавном на заравњенијим теренима и депресијама гдје се чува нагомилани материјал. Површинска каменитост и скелетност готово да одсуствују. Лувисоли на силикатним стијенама су дубока земљишта добро изражене полиедричне структуре у аргилувичном В_т хоризонту. Имају повољна водно – физичка својства. Ако су неповољни климатски услови на овом земљишту се образује сирови хумус (Стефановић, ет. ал. 1983). Илимеризовано земљиште или лувисол се јавља у комбинацији са дистричним камбисолом. Мање површине су утврђене као хомогени комплекси. Већа дубина и мања стјеновитост површине карактеришу лувисоле што није особина других типова земљишта. Хумусни хоризонт је плитак док је елувијални хоризонт различите моћности. Код прелазних облика тј. код смеђег илимеризованог земљишта је плитак, а код типичног подтипа је моћан и до 50 до 60 см. Овај хоризонт је пјесковито – иловаст и испран, те му је реакција кисела и имају низак степен засићености базама. Илувијални хоризонт В_т је иловасто - глиновит до глиновит, полиедричне структуре

која је добро изражена па су лувисоли добро пропустљива земљишта. Хоризонт је мезотрофан али велика моћност лувисола надокнађује недовољну снабдјевеност потребним минералима. Обиљежје овим земљиштима даје процес елувијално – илувијалне миграције глине.

Псеудоглеј

Појава непропусног слоја, гдје долази до привремене стагнације површинске воде и образовање „g“ хоризонта, је детерминациона карактеристика псеудоглеја. Измјена мокре и влажне фазе, представља главни фактор постанка и развоја псеудоглеја. У кишном дијелу године обилне падавине се не процјеђују због непропусног слоја, испуњавају макропоре, из којих потискују ваздух и навлажују земљиште. Долази до редукције жељезних и манганових спојева у двовалентне облике, тако да долази до избљеђивања површине агрегата (Шкорић, 1986). Псеудоглејеви су земљишта са неповољним физичким особинама, што се прије свега односи на лош водни и ваздушни режим. У мокрој фази земљиште прелази у кашасту масу, а у сувој постаје тврдо и збијено, тако да биљке наизмјенично пате од недостатка воде и ваздуха односно кисеоника. Налази се на благим нагибима таласасто-брежуљкастих терена.

2.5. Општекорисне функције

Шуму, као најкомплекснији систем на земљи, карактеришу веома бројна својства, која имају трајан значај за људско друштво. Својства шума имају велики непосредан и посредан значај у подмиривању текућих друштвених потреба.

Значај шума не одликује се само у продукцији дрвне залихе и других шумских производа. Он је далеко шири него што то произилази из података о богатству шумског фонда и производњи шумских дрвних сортимената, укључујући и ловну дивљач, као њихово станиште. Шуме и шумско земљиште ублажавају и спречавају водену и еолску ерозију, дјелују на режим вода, служе за одмор и рекреацију становништва, доприносе развоју туризма, утичу на климу и плодност земљишта. Везивањем угљеника из атмосфере спречава се глобално отопљавање климата, односно појава „ефеката стаклене баште“. У шумама непрестано траје процес кружења органске материје, кисеоника, угљен-диоксида, азота и других неорганских једињења. У процесу кружења материје сунчева енергија се у процесу фотосинтезе претвара у хемијску енергију, дио енергије се троши за животне активности свих чланова биоценозе, а већи дио те енергије претвара се у топлоту, на тај начин енергија у шумским екосистемима стално кружи. Прекидањем овога ланца нарушава се историјски односи између живог свијета у шуми и климатских услова.

Према утврђеним функцијама и мјерама газдовања, шуме могу бити:

- а) привредне шуме, које поред очувања општекорисних функција шума првенствено служе обезбјеђивању шумских производа и услуга,
- б) заштитне шуме, које првенствено служе заштити земљишта и вода, насеља, инфраструктурних и других објеката и остале имовине и
- в) шуме посебних намјена којима се обезбјеђује:
 - заштита биолошке разноврсности и осталих природних вриједности шума,
 - заштита генофонда, производња шумског сјемена и садног материјала,
 - образовна, научноистраживачка, културно-историјска и естетска функција и
 - здравствено-рекреативна и туристичка функција.

Улагањем у развој и унапређивање производних функција шума истовремено постижемо и унапређивање других бројних функција шума, којима оне доприносе стварању стабилне и здраве животне средине.

2.6. Угроженост шума од биљних болести, штеточина, имисије штетних гасова и шумских пожара

Процеси деградације и нарушавања животне средине одвијају се стално и у континуитету, интензитет им зависи од неповољних природних процеса и појава (елементарне непогоде, каламитети и др.), људских активности и техничко-технолошког развоја. Проблематика заштите шумских екосистема, јесте актуелна и глобална тема у свим земљама свијета, па и у Босни и Херцеговини, односно у Републици Српској. Узроци угрожености шумских екосистема су многобројни и разноврсни, а своде се на двије основне групе: биотске и абиотске чиниоце.

Биотски чиниоци, представљају, велику групу фактора који значајно угрожавају шумске екосистеме. Међу најзначајнијим биотским факторима, свакако издвајамо: фитопатогене (гљиве, паразитне цвјетнице и сл.), ентомолошке (инсекти), штете од животиња и дивљачи и антропогене. Биотски чиниоци, слично као и абиотски, свој негативан утицај испољавају кроз директна механичка оштећења стабла или кроз краткотрајне или дуготрајне процесе којим се физиолошки слаби и изнурује биљка, што има као крајни резултат њено угинуће.

Абиотске чиниоце чини читав низ поремећаја изазваних природним процесима и појавама (елементарне непогоде), као и техничко-технолошки развој друштва. Најзначајнији чиниоци су:

- посљедице јаких вјетрова (вјетроломи и вјетроизвале)
- посљедице великих сњежних падавина (сњеголоми и сњегоизвале)
- посљедице пожара
- посљедице аерозагађења (киселе кише), загађење земљишта и др.

Најчешћи и „најактивнији“ штетни инсект на ШПП-у су поткорњак (*Ips typographus* и *Pityogenes chalcographus*), губар (*Lymantria dispar*), смрчин хермес (*Chermes abietis*). Такође на овом подручју постоји и присутност неких врста имеле (*Viscum sp.*), које се јављају углавном у храстовим шумама. То је полупаразитска биљка која слаби виталност домаћина и ствара услове за напад других патогена.

Антропоген утицај на шуму и шумско земљиште огледа се кроз:

- ✓ Отуђења шумског земљишта и шума, гдје локално становништво незаконито дјелује причињавајући еколошке и материјалне штете. Главни узрок оваквим појавама је и поред ажурности стручних служби у газдинству, нефункционалност инспекцијских и правосудних институција. У периоду 2005-2015 година, на подручју ШГ „Борја“ поднешено је 2 189 пријава за бесправну сјечу (без крађа са међустоваришта и без бесправног промета дрвета), при чему је направљена материјална штета од 16 435,22 m³ или 1 178 970,70 KM.
- ✓ Настанак дивљих депонија смећа на шумским површинама, које су посљедица немарности становништва, угоститељских објеката и дрвопрерађивачких капацитета.
- ✓ Појава шумских пожара, који су углавном посљедица људске непажње или намјере. Чињеница је да се већина пожара најчешће дешава приликом чишћења приватних имања, па је веома важан појачан надзор одговарајућих служби у том периоду. Један од главних узрока је и еколошка неедукованост грађана о

опасностима и катастрофама које доносе шумски пожари. У периоду 2005-2015 године, на подручју ШГ евидентирано је 57 пожара, на површини од 534,42 ha, при чему је начињена штета од 357 262, 55 KM, а трошкови гашења пожара су 39 611,84 KM.

У циљу спречавања бесправних сјеча од стране становништва, потребно је вршити надзор од стране чувара шума. Исто тако потребно је остварити добру сарадњу са правосудним органима у циљу бржег рјешавања поднесених пријава о бесправној сјечи.

Штете од дивљачи на овом подручју нису значајније изражене, али у циљу превентивног дјеловања, потребно је у зимском периоду обезбједити довољно хране за прихрањивање дивљачи, у сарадњи са ловачким организацијама на овом подручју.

2.7. Организација управљања у шумарству

Начин организовања шумарства регулисан је чланом 4. став 1. Закона о шумама, према којем шумама и шумским земљиштем у својини Републике Српске, управља и газдује Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде. Према члану 33. став 1., истог Закона, дио послова газдовања шумама и шумским земљиштем (коришћење шуме и шумског земљишта у својини Републике, укључујући и обавезу одржавања), ЈПШ „Шуме Републике Српске“ а.д. Соколац, обавља на основу посебног уговора који закључује са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде уз претходну сагласност Владе. Ставом 2. истог члана прописано је да ЈПШ „Шуме Републике Српске“ а.д. Соколац дио послова газдовања шумама и шумским земљиштем у својини Републике који су у саставу шумскопривредних подручја и подручја крша обавља преко организационих дијелова које оно оснива и који су у његовом саставу. Шумско газдинство „Борја“ процес рада организује преко службе општих имовинских, правних и кадровских послова, службе за финансијско-рачуноводствене послове, службе за комерцијалне послове, службе за припрему, планирање и сертификацију шума, служби транспорта, градње, експлоатације и одржавања и шумских управа. Сама шумарска оператива ШГ функционише преко шумарских рејона.

2.8. Број и структура запослених у шумарству

Послове коришћења шума и шумског земљишта на „Усорско-укринском“ шумскопривредном подручју обавља ШГ „Борја“ са стално запослених 192 радника. Структура запослених приказана је у табели:

Назив квалификације	број запослених		УКУПНО
	мушки пол	женски пол	
Неквалификован (НК)	-	1	1
Полуквалификован (ПК)	-	-	-
Квалификован (КВ)	27	-	27
Висококвалификован (ВКВ)	1	1	2
Средња стручна спрема (ССС)	88	20	108
Виша стручна спрема (ВШС)	1	1	2
Висока стручна спрема (ВСС)	39	13	52
Магистар наука из области шумарства (Мр)		-	-
УКУПНО	156	36	192

Најзначајнији извођачи радова, на пословима експлоатације шумских сортимената су: “GORA“d.o.o. Теслић, “ELGRAD“ d.o.o.Теслић, “LAVOVI-LIONS“ d.o.o. Теслић, “DRVO-EXPORT“d.o.o. Теслић и “BRАĆА ĐURИĆ MM“d.o.o. Теслић.

2.9. Економски и саобраћајни услови

Општина Теслић, једна је од највећих општина у Републици Српској, која се простире на 846 квадратних километара, богата природним и антропогеним туристичким ресурсима, које одликују разнолика топографија и природно богатство. Представља препознатљиву туристичку дестинацију са богатом и разноврсном туристичком понудом, било да сте љубитељ бањског, вјерског, планинског, ловног или неког другог облика туризма.

У непосредној близини града Теслића, на надморској висини од 230 m, налази се ЗТЦ Бања Врућица која представља најпознатији и најпосјећенији туристички локалитет на територији општине Теслић. Комплекс Бање Врућице простире се на површини од 740.000 m², што га чини највећим туристичким капацитетом у Босни и Херцеговини.

На магистралном путу Бања Лука-Теслић-Добој, на падинама планине Борја и на надморској висини од 810 метара, налази се спортско-рекреациони центар Хајдучке воде. Са висином већом од 1300 метара, Вучја планина представља један од највиших врхова општине Теслић. Представља једно од најљепших мјеста за излетнички и ловни туризам. Позната је и по томе, што се на њој дуги низ година одржава туристичко-привредна манифестација „Овновијада“.

На 25-ом километру, западно од Теслића, у подножју планине Борја смјештен је средњевјековни манастир Липље који датира из 13. вијека. Уз Бању Врућицу, манастир Липље, једна је од најпознатијих локација на туристичкој мапи општине Теслић. У правцу Блатнице, 20 km од града, у мјесту Комушина, налази се светиште Концило.

2.10. Развијеност осталих индустријских капацитета и пољопривреде

Општина Теслић улази у круг средње развијених привредних средина. Томе је првенствено доприноси развијена индустрија (дрвна, хемијска, металопрерађивачка, индустрија обуће и друге) те грађевинарство, саобраћај и трговина. Прерађивачка индустрија је једна од најзначајнијих привредних грана општине Теслић. У оквиру ове индустрије на подручју општине Теслић активно послују 54 пословна субјекта. Унутар прерађивачке дјелатности према оствареном укупном приходу од продаје и броју запослених издвајају се: дрвна индустрија, металопрерађивачка индустрија, хемијска индустрија, текстилна индустрија, индустрија коже и обуће и прехранбена индустрија.

Велики шумски потенцијал општине Теслић је омогућио развој дрвне индустрије, као једне од најперспективнијих привредних дјелатности општине. До 1992. године кључни субјект дрвопрерађивачке индустрије општине, био је некадашњи конгломерат дрвне индустрије Борја Теслић, која је упошљавала преко 1.500 радника. Ово предузеће прошло је кроз значајне проблеме у процесу транзиције, међутим специфична техничка и пословна знања и искуства, која су развијена у овој фирми, као и значајни капацитети у радној снази, послужили су као основа за развој приватног сектора у области дрвопрерађивачке индустрије у каснијем периоду.

Главни производи дрвне индустрије у Теслићу су резана грађа, елементи за намјештајну индустрију, плоче од масивног дрвета и остали слични полупроизводи. У

овом сектору на подручју општине Теслић издвајају се 4 предузећа на основу оствареног прихода, броја запослених и капацитета: Интерлигнум д.о.о., Елград д.о.о., Дрво-Коммерц д.о.о. и Лигнацон д.о.о. Карактеристике ова четири предузећа су да заједно остварују цца. 50 милиона прихода од продаје и упошљавају преко 800 запослених (93,14%) од укупно запослених у дрвној индустрији).

Акционарско друштво ХИ „Дестилација“ Теслић, основано је крајем XIX вјека (1896. године), са основним производима дрвеним угљем и сирћетном киселином. Перманентни циљ је био и остао развој нових производа, првенствено на бази основних, што је резултирало производњом брикета од прашине дрвеног угља, производњом ароматизованог, алкохолног, винског и јабуковог сирћета, као и других производа.

Основна дјелатност предузећа која се баве металопрерадом на подручју општине Теслић је производња металног намјештаја и конструкција, обрада инокса, жељеза и других метала, производња челичних буради и сличних посуда од челика, трговина производа и полупроизвода црне и обојене металургије, ремонт, монтажа и одржавање у процесној индустрији, бродоградњи, енергетским објектима, те израда и монтажа свих врста конструкција и цјевовода. Значајнија предузећа у овој индустрији су Метал д.о.о., Еурометал д.о.о., Салдатура д.о.о. и ГИП2 д.о.о.

Сектор прераде текстила и коже биљежи значајан пораст у посљедњих неколико година и представља све значајнију индустријску грану у Теслићу. Најзначајније предузеће у овом сектору је Девих-текстил д.о.о. Теслић које је основано 2001.године, као директна страна инвестиција предузећа Девих д.о.о. Загреб. Девих производи памучно доње рубље врхунске квалитете, те посједује заокружен процес производње, који обухвата плетење пређе, дораду плетива, кројење, шивање, израду чипке, контролу квалитета и паковање готовог производа.

Значајнија предузећа у индустрији коже и обуће на подручју општине Теслић су Верди д.о.о. (производња кожне обуће на принципу лохн послова и кожне галантерије), ŠKREBIĆ COMPANY d.o.o. (производња обуће) и NENO COMPANY d.o.o. (производња текстилне позамантерије).

Предузећа на подручју општине Теслић која се баве прехранбеном дјелатношћу су месна индустрија Натура д.о.о. (Натура Вита) и пекара Унитас д.о.о. Основна дјелатност предузећа Натура Вита је прерада меса и месних производа, трајних, полутрајних и конзервисаних, као што су кобасице, саламе, хреновке, наресци, гулаши, сушени и димљени производи и трајне кобасице.

Предузеће Унитас д.о.о. је основано 1999.године. Поред примарне дјелатности, производње пекарских производа, секундарна дјелатност је производња папирне амбалаже.

Према подацима Републичке геодетске управе на подручју општине Теслић се пољопривредно земљиште простире на 29.182 ха. Доминира земљиште у приватној својини-25.958 ха или 88,9 %, док је у државном власништву само 3.224 ха или 11,1 %. Доминантне производње су производња млијека (око 5000 музних крава), овчарство, свињогојство, воћарство те производња меда и лекобиља.

3. ПОСЕБНА ОГРАНИЧЕЊА У ГАЗДОВАЊУ НА ДИЈЕЛОВИМА ШУМСКОПРИВРЕДНОГ ПОДРУЧЈА

Све шуме имају глобалну, регионалну и локалну вриједност, али када се нека од тих вриједности сматра изузетно важном, шума се може дефинисати као шума високе заштитне вриједности. То подразумјева да се у овим дијеловима шумскопривредних подручја треба одговарајуће газдовати, како би се сачувале и унаприједиле постојеће

вриједности. Влада може да утврди приоритетне општекорисне функције појединих шума, као шуме високе заштитне вриједности, на приједлог Министарства, а на основу поднесеног захтјева заинтересованог правног лица, ако плановима и програмима газдовања шумама нису утврђене приоритетне општекорисне функције.

Прије утврђивања приоритетних функција шума Влада ће прибавити мишљење Министарства и јединица локалне самоуправе на чијој територији се налазе.

Утврђивање приоритетних општекорисних функција шума, ако су те шуме или њени дијелови мањи од 20 хектара, врши Министарство, по претходно прибављеном мишљењу власника приватних шума или корисника шума и шумског земљишта у својини Републике, као и правног лица које обавља стручне послове у шумама у приватној својини и локалне заједнице.

Правилник о начину проглашења, обиљежавања, финансирања, начину газдовања заштитним шумама и шумама посебне намјене („Службени гласник Републике Српске“, број 57/09), прописује начин проглашавања, обиљежавања, финансирања и начин газдовања заштитним шумама и шумама посебне намјене. Приједлог за покретање поступка израде елабората за проглашавање заштитних шума и шума посебне намјене могу поднијети власник, корисник шума и шумског земљишта, образовно-научна установа, јединица локалне самоуправе, привредна друштва и друге организације. Први кораци за издвајање шума високе заштитне вриједности подразумјевају прикупљање специфичне документације (међународне, државне и ентитетске легислативе, одлука локалних заједница, шумскопривредних основа, специјалистичких студија, карата, итд.) која представљају основ за селекцију подручја која требају бити истражена за ову намјену. За неке категорије шума ВЗВ некада је неопходно обавити више истраживања у различито доба године, што се посебно односи на ријетке и миграционе врсте организама. Шумарски и други стручњаци који више година раде на истом подручју имају довољно знања и искуства да овај задатак квалитетно обаве.

Шест општих високо заштитних вриједности (ВЗВ) који су дефинисани према критеријима ФСЦ са својим субјединицама су:

- ВЗВ – 1: Шумска подручја која садрже глобално, регионално или државно важне концентрације биодиверзитета;
- ВЗВ – 1а: Заштићена подручја;
- ВЗВ – 1б: Угрожене врсте и врсте у опасности;
- ВЗВ – 1ц: Ендемске врсте;
- ВЗВ – 1д: Важне повремене концентарције;
- ВЗВ – 2: Шумска подручја која садрже глобално, регионално или државно значајне простране шуме нивоа крајолика;
- ВЗВ – 3: Шумска подручја која садрже екосистеме који су ријетки, у опасности или угрожени;
- ВЗВ – 4: Шумска подручја која обезбјеђују основне природне услуге у критичним ситуацијама;
- ВЗВ – 4а: Шуме важне за водене токове;
- ВЗВ – 4б: Шуме важне за контролу ерозије;
- ВЗВ – 4ц: Шуме које представљају значајне препреке пожарима;
- ВЗВ – 5: Шумска подручја фундаментална за задовољавање основних потреба локалних заједница;
- ВЗВ – 6: Шумска подручја значајна за традиционални културни индентитет локалних заједница.

ПРИВРЕДНА ЈЕДИНИЦА	ОДЈЕЛ	ОДСЈЕК	ГАЗДИНСКА КЛАСА	ПОВРШИНА		УКУПНА ПОВРШИНА	КАТЕГОРИЈА ШУМА НСУФ	РАЗЛОГ ИЗДВАЈАЊА
				ДРЖАВНО	ПРИВАТНО			
				(ha)	(ha)	(ha)		
Мала Укрина	127	a	1309	2,20		2,20	VZV 1a	сјеменска састојина - објекат SS.060.1309.05. Pinus sylvestris L. бијели бор
Горња Велика Усора	87	a	1102	8,83	0,10	8,93	VZV 1b	регистар највећих стабала у РС – заштита тисе (Taxus baccata)
Горња Велика Усора				5,00		5,00	VZV 4a	просторни план РС заштита водотока – поток Пенава
Горња Велика Усора	44	a	6101	87,60		87,60	VZV-4b	заштита од ерозије
	45	a	6101	57,34		57,34		
	46	a	6101	43,62		43,62		
	48	c	6101	25,98		25,98		
	58	b	6101	7,54		7,54		
	76	a	6101	50,86		50,86		
	117	b	6102	2,76		2,76		
	129	c	6102	13,89		13,89		
				3,79		3,79		
Доња Велика Усора					15,73	34,60	VZV-6	парк шума - Бања Врућица
					5,00	5,00		вјерски објекат - светишта Концило
Велика Укрина					2,31	2,31	VZV-6	вјерски објекат - манастир Липље (заштићен)

					50,00	50,00		шуме манастира Липље – пренос права управљања одјела 152
Горња Велика Усора	69	a	1102	2,00		2,00	VZV-6	седрене творевине - Студена
	117	a	1102	1,00		1,00		седрене творевине - Очаушница
Мала Укрина					11,39	11,39	VZV-6	Растушка пећина споменик природе II категорије (заштићена)
Горња Велика Усора	49,50,51	a,б	1102,1208			50,00	VZV-6	просторни план РС – заштита предјела плато Вучије планине
	54,55,56	a,б	1102,1208			100,00		просторни план РС - заштита предјела плато Брића

Напомена:

На објектима издвојеним као шуме високе заштитне вриједности у наредном периоду нису планиране никакве активности (осим санитарних), осим објекта сјеменске састојине - SS.060.1309.05., гдје је планирана израда Елабората генетичких мелиорација. Сјеменска састојина бијелог бора није издвојена из газдинске класе а ни из планова за будући уређајни период.

VZV-1a	2,20
VZV-1b	8,93
VZV-4a	5,00
VZV-4b	293,38
VZV-6	237,40
Укупно	546,94

4. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ МЕТОДИКЕ РАДА КОЈА СЕ КОРИСТИ ПРИ ИЗРАДИ ШУМСКОПРИВРЕДНЕ ОСНОВЕ

Шумскопривредна основа израђена је на основу Методике израде шумскопривредних основа за шуме у друштвеној својини на подручју БиХ (Матић, 1977).

Израда шумскопривредне основе обухвата припремне радове, теренске радове, завршне радове и израду ШПО у ужем смислу. Припремни радови се огледају у изради спискова посједа и копија катастарских планова, изради радних карата, класификацији шума и шумског земљишта и изради прелиминарног списка газдинских класа, израда кодекса шифара за шумскопривредно подручје и прикупљање свих осталих информација потребних за израду ШПО. Теренски радови обухватају послове обиљежавања унутрашње подјеле шума, издвајање и обиљежавање граница одсјека (састојина), постављања кругова и таксациона снимања на истим, остала снимања (геодетска и ГПС снимања). Завршни радови су канцеларијски радови и обухватају унос података у базу података, бонитирање станишта, обрада података на рачунару, израда карата и уређајних елбората. Израда ШПО у ужем смислу обухвата уводни дио, стање шума у доба уређивања, анализу и оцјену досадашњег газдовања шумама, планове газдовања шумама за наредни уређајни период и економско-финансијску анализу.

Према пројектном задатку, поред Методике за израду ШПО, шумскопривредна основа израђена је у складу и на бази сљедеће законске регулативе (легислативе):

- Закона о шумама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 75/08 и 60/13)
- Закона о ловству („Службени гласник Републике Српске“, бр. 60/09 и 50/13)
- Закона о репродуктивном материјалу шумског дрвећа („Службени гласник Републике Српске“, број 60/09)
- Закона о заштити природе-Пречишћен текст („Службени гласник Републике Српске“, број 113/08)
- Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12)
- Закона о катастру („Службени гласник Републике Српске“, број 60/11)
- Закона о стварним правима („Службени гласник Републике Српске“, бр. 124/08 и 58/09)
- Закон о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“, број 40/13)
- Правилника о елементима и садржају шумскопривредних основа („Службени гласник Републике Српске“, бр. 52/09 и 43/11)
- Правилника о начину прикупљања, критеријумима за расподјелу средстава и поступку коришћења средстава посебних намјена за шуме („Службени гласник Републике Српске“, број 45/14)
- Правилника о начину проглашења, обиљежавања, финансирања, начину газдовања заштитним шумама и шумама посебне намјене („Службени гласник Републике Српске“, број 57/09)
- Правилника о надзору над израдом шумскопривредних основа („Службени гласник Републике Српске“, бр. 57/11 и 79/13)
- Правилника о начину и поступку утврђивања вриједности шума, („Службени гласник Републике Српске“, број 72/09)

- Правилник о садржају и поступку израде плана заштите шума од пожара, („Службени гласник Републике Српске“, број 107/09).

Полазећи од предходних поставки, даје се приказ поступка израде шумскопривредне основе, обим, врста и извођачи радова.

4.1. Формирање газдинских класа

Газдинска класа је еколошко-производна јединица шума, а истовремено просторна уређајна јединица. Дијелови газдинских класа, у виду одјелења и одсјека, расути су по цијелом шумскопривредном подручју и чине његову цјелину. Газдинске класе формирају се на основу проведених педолошких и вегетацијских картирања и других истраживања, издвајања шумских састојина на основу тих картирања и њиховог сврставања у производне типове шума.

Резултат и сврха производног диференцирања шума је формирање производних типова шума као основних производних јединица чија је најзначајнија карактеристика, подједнаке потенцијалне могућности производње дрвне масе. Постојећи и остварљиви ниво продукције утврђује се за газдинску класу, формирану у оквиру производног типа шуме. Једна газдинска класа обухвата, по правилу, шумске састојине које припадају једном производном типу шуме. У случајевима када је производни тип шуме заступљен са мање од два процента високих шума у шумскопривредном подручју може се припојити другом сродном производном типу шуме, односно газдинској класи.

У шумским културама газдинске класе се формирају од састојина одговарајућих врста дрвећа. При томе се обухватају шумске културе са процјењеном дрвном масом и шумске културе без процјењене дрвне масе, које су издвојене и на картама обиљежене као састојине шумских култура. Под шумским културама не подразумјевају се површине које су подигнуте у високим шумама, а настале су у циљу комплетирања природне обнове.

4.2. Категорије шума

Према заступљености врста дрвећа и способности за пошумљавања, газдинске класе се сврставају у категорије шума и шумског земљишта: високе шуме са природном обновом, шумске културе, изданацке шуме, површине подесне за пошумљавање и газдовање и површине неподесне за пошумљавање и газдовање.

4.3. Обиљежавање граница просторних уређајних јединица

Обиљежавање граница шумскопривредног подручја, привредних јединица, одјелења и одсјека, обавили су радници ИРПЦ-а Бања Лука. Сва обиљежавања су извршена у складу са прописима ЈУС-а („Службени лист СР БиХ“, број 36/68). Као уређајне јединице обрађене су:

- шумскопривредно подручје,
- привредне јединице,
- одјелења,
- одсјеци,
- општине.

Шумскопривредно подручје представља економски и природно заокружену цјелину, а формира се на основу природних, станишних, економских, географских и других услова, којим се обезбјеђује цјелина подручја, динамика трајности приноса и прихода шума, отвореност и општекорисне функције шума. Шумскопривредно подручје представља најужу територијалну јединицу у чијим оквирима се може успјешно газдовати шумама.

Према законској регулативи за шумскопривредно подручје као цјелину ради се шумскопривредна основа, која је прије свега, инструмент за регулисање газдовања шумама на подручју на принципу континуитета (трајности) газдовања шумама.

Шумскопривредно подручје се дијели на мање територијалне цјелине или привредне јединице. Привредна јединица представља територијалну цјелину шуме и шумског земљишта, а обухвата шумске комплексе или његов дио.

„Усорско-украинско“ шумскопривредно подручје подјело је у територијалом и организационом смислу на осам (8) привредних јединица.

Одјелења су најмање трајне и основне јединице просторне подјеле шума, а формирају се у циљу прегледности и прецизности рада на узгоју, заштити и искоришћавању шума. Подјела шума на одјелења зависи у првом реду од карактера и рељефа самог терена, а у последње вријеме и од развијености саобраћајница.

Одсјек (састојина) је дио шуме који припада истом производном типу, довољне унутрашње хомогености, која се својим елементима структуре толико разликује од околине да то захтјева нарочит узгојни, уређајни и привредни поступак (Милетић, 1954).

Обиљежавање граница шумскопривредног подручја, привредних јединица, одјелења и граница одсјека, обавили су радници ИРПЦ-а Бања Лука. Сва обиљежавања су извршена у складу са прописима ЈУС-а (Сл. лист СР БиХ број 36/68).

4.4. Геодетски радови

Геодетски радови имају за циљ да се одреди положај, облик и површина разних комуникација, зграда, стоваришта и других објеката који су од важности за газдовање шумама. При извођењу теренских радова извршена су снимања граница одсјека помоћу визуелних праваца квадратне мреже са еквилистанцом од 100 метара. Поред тога, извршено је снимање свих новонасталих саобраћајница са навигационим системом ГПС.

Након издвајања и обељежавања класификационих и уређајних јединица, приступило се таксационим снимањима на терену.

4.5. Таксациони радови у високим шумама са природном обновом

У циљу приказивања стања шума у доба уређивања прикупљани су подаци за утврђивање следећих таксационих елемената:

- омјер смјесе по врстама дрвећа,
- степен склопа састојина,
- бонитетни разред станишта по врстама дрвећа,
- запремина по врстама дрвећа, дебљинским и квалитетним класама,
- запремински прираст по врстама дрвећа и дебљинским класама,
- дрвна маса стабала пробне дознаке по врстама дрвећа, дебљинским и квалитетним класама,
- број биљака природног подмлатка по врстама дрвећа, узрасту, квалитету и начину јављања,

- релативни удио површине коју треба пошумити у циљу комплетирања природне обнове састојина,
- опажања из заштите шума у циљу утврђивања здравственог стања састојина.

За утврђивање наведених таксационих елемената приликом уређивања шума прикупљени су сљедећи подаци: врста дрвећа, пречници стабала на 1,3 m висине, квалитет стабала по узгојно-техничкој класификацији - 3 класе, и техничкој класификацији – 4 класе, дебљински прираст стабала на 1,3 m висине у протеклих 10 година, висина стабала, степен склопа састојина (прекривеност земљишта крошњама стабала), могући обим сјеча (пробна дознака стабала), са продукционог становишта. Класификација стабала вршена је по Критеријумима узгојно-техничке и техничке класификације стабала (Матић, В. и сар. 1977).

Прикупљање таксационих елемената вршено је на пробним круговима распоређеним у виду јединствене мреже квадрата са еквидастанцом од 100 метара.

Полупречник круга за поједине дебљинске класе износи:

Дебљинске класе у (cm)	Полупречник круга у (m)
5-10	2,5
11-20	4,5
21-30	5,5
31-50	9,0
51-80	15,0
81 и више	25,0

Полупречник пробних кругова на којима су снимани подаци о подмлатку износио је:

Узраст подмлатка (cm)	Полупречник круга (m)
Висина 10-50	0,70
Висина 50-130	0,90
Прсни пречник 0-5	1,20

Степен склопа утврђен је на пробним круговима у правцу снимања на потезу од 50 метара, на основу прекривености крошњама стабала изнад таксационог прага.

Здравствено стање регистровано је на кругу полупречника 25 метара. Снимање података о врстама дрвећа, пречницима и степену склопа вршено је на сваком пробном кругу, док су подаци о квалитету стабала, подмлатку, дебљинском прирасту, пробној дознаци и висинама стабала, регистровани на сваком четвртом пробном кругу, који су такође распоређени у виду мреже квадрата са еквидастанцом од 200 метара.

4.6. Таксациони радови у шумским културама

У шумским културама изнад таксационе границе на пробним круговима региструју се сви подаци као у високим шумама са природном обновом, с тим да се не региструје стање подмлатка и обим пошумљавања. Поред тога оцјењује се старост подигнутих култура и сврставају се у класе старости (добне разреде).

У културама испод таксационе границе евидентирају се врсте дрвећа и старост ради њиховог сврставања у класе старости.

4.7. Таксациони радови у изданацким шумама

У изданацким шумама прикупљани су подаци о врстама дрвећа и пречницима по методу Biterlicha. Таксациона граница је помјерена на 0 cm, а дебљинске класе су остале исте као у високим шумама са природном обновом, стим да имамо још једну нову дебљинску класу, од 0-5 cm.

4.8. Таксациони радови на површинама подесним за пошумљавање и газдовање

Ове површине су на терену идентификоване, односно при редовном уређивању шума утврђене су тачне површине шибљака и голети које су подесне за пошумљавање и газдовање. Друга таксациона снимања на овим површинама нису била потребна, те се нису ни изводила.

4.9. Таксациони радови на површинама неподесним за пошумљавање и газдовање

У оквиру ових површина евидентирани су шуме неподесне за газдовање, а таксациони елементи су процјењивани, док су остале површине крш и голети, сталне шумске чистине, просјеке испод далековаода и шумске комуникације само регистровани.

4.10. Израда карата и базе података

Класични начин израде карата започињао је израдом матрица на бази топографских карата и nanoшењем граница шумскопривредне подјеле. Копирањем и ађустирањем матрица добијене су радне карте за теренске радове. Теренска карта са дефинитивно утврђеном подјелом на просторне и уређајне јединице служила је као основ за ручну израду финалних карата: основне карте, карте газдинских класа, карте саобраћајница, прегледне карте итд.

Развојем Географског информационог система (GIS-а) и глобалних информационих технологија развили су се и различити апликативни софтвери намијењени за картографију у разним областима, па тако и у шумарству. Један од тих софтвера је и *WinGIS 2003*, професионални GIS систем за рад у MS WINDOWS окружењу аустријске фирме *PROGIS Software AG*, намијењен за дигитализацију свих потребних елемената шумскопривредне подјеле, генерисање површина, креирање базе података и њихово увезивање са топографским картама у циљу добивања финалних шумарских карата у дигиталном формату, спремних за штампу у неограниченим количинама. Приступ подацима у графици и бази података је практичан. Тачност дигиталних карата зависи од тачности изворних података.

4.11. Мјерење површина

Мјерење површина у досадашњој пракси обављано је дигиталним планиметром са основних карата $M=1:10\ 000$. Примјеном софтвера *WinGIS 2003* програмски је ријешено директно мјерење свих потребних просторних података као што су: површине одјељења, одсјека, путне мреже и других, потребних података по уређајним и класификационим јединицама.

4.12. Бонитирање станишта

За изравнавање висинских кривих кориштен је метод покретних средина и рачунарска графика. При методу покретних средина умјесто појединачних користе се средње висине по дебљинским степенима. У првом кораку када нанесемо средње висине дебљинских степена добијамо изломљени висински полигон. У другом кораку узимамо покретне средине од по три сусједна дебљинска степена и добијамо нешто правилнији висински полигон, а након трећег изравнавања можемо се одредјелити којој висинској кривој из тарифног низа одговара конкретно станиште.

4.13. Фактори за прерачунавање укупне дрвне масе у масу крупног дрвета и обрнуто

Прерачунавање укупне дрвне залихе у дрвну залиху крупног дрвета и запреминског прираста вршено је на основу Таблица таксационих елемената високих и изданачких шума у СР БиХ, групе аутора: Дринић П., Матић В., Павлић Ј., Пролић Н., Стојановић О., Вукмировић В., (1980.), посебно издање Шумарског факултета у Сарајеву.

Фактори за прерачунавање залихе укупне дрвне масе у залиху крупног дрвета и обрнуто

ВРСТА ДРВЕЋА	Дебљинске класе у см						
	5-10	10-15	15-20	20-30	30-50	50-80	преко 80
	Фактори						
Јела и смрча	0,18	0,62	0,77	0,85	0,87	0,83	0,79
Борови	0,33	0,65	0,79	0,86	0,89	0,90	0,91
Буква	0,20	0,62	0,72	0,80	0,86	0,88	0,88
Храстови	0,21	0,62	0,80	0,86	0,88	0,87	0,86

Прерачунавање се врши тако што се укупна дрвна залиха множи фактором из таблица, а прерачунавање залихе крупног дрвета у укупну дрвну масу врши се дијелењем конкретне дрвне залихе са одговарајућим фактором.

Фактори за прерачунавање запреминског прираста укупне дрвне масе у запремински прираст крупног дрвета и обрнуто

ВРСТА ДРВЕЋА	Дебљинске класе у см						
	5-10	10-15	15-20	20-30	30-50	50-80	преко 80
	Фактори						
Јела и смрча	0,65	0,80	0,80	0,90	0,90	0,78	0,71
Борови	0,67	0,77	0,84	0,93	0,93	0,93	0,93
Буква	0,74	0,77	0,80	0,88	0,88	0,91	0,91
Храстови	0,83	0,86	0,88	0,89	0,89	0,88	0,85

4.14. Извођачи радова на изradi шумскопривредне основе

Таксациона снимања на терену обавили су радници Истраживачко развојног и пројектног центра Бања Лука

Таксационим радовима руководили су:

Велибор Станић, дипл.инж.шумарства

Зоран Даничић, дипл.инж.шумарства

Душко Шукало, дипл.инж.шумарства

Родољуб Ђурица, дипл.инж.шумарства

Таксациона снимања обавили су :

1. Љубина Брадоњић, дипл.инж.шумарства-мастер
2. Славица Милашиновић, дипл.инж.шумарства
3. Вуковић Марио, дипл.инж.шумарства
4. Јован Лукић, дипл.инж.шумарства
5. Дарко Петровић, дипл.инж.шумарства
6. Давор Никић, дипл.инж.шумарства
7. Вера Субашић, дипл.инж.шумарства
8. Жељка Раљић, дипл.инж.шумарства
9. Драган Малеш, дипл.инж.шумарства
10. Драган Лончина, дипл.инж.шумарства
11. Теодор Глишић, дипл.инж.шумарства
12. Радован Егић, дипл.инж.шумарства
13. Драган Кос, дипл.инж.шумарства
14. Ведран Личина, дипл.инж.шумарства
15. Владимир Тенцерић, дипл.инж.шумарства
16. Милидраг Марић, дипл.инж.шумарства
17. Владо Милојевић, апсолвент шумарства
18. Радован Столић, апсолвент шумарства
19. Слободан Ковачевић, апсолвент шумарства
20. Милош Бартула, апсолвент шумарства
21. Мирко Ловре, апсолвент шумарства
22. Немања Шуматић, апсолвент шумарства
23. Никола Јанковић, апсолвент шумарства
24. Ранко Борковић, апсолвент шумарства

25. Данијел Обрадовић, апсолвент шумарства
26. Александар Дујаковић, апсолвент шумарства
27. Горан Медаревић, шумарски техничар
28. Рајко Адамовић, шумарски техничар
29. Славиша Давидовић, шумарски техничар
30. Зоран Шкорић, шумарски техничар
31. Радојица Дујаковић, шумарски техничар
32. Слађана Косорић, шумарски техничар
33. Огњен Савановић, шумарски техничар
34. Драго Предојевић, шумарски техничар
35. Сања Раљић, шумарски техничар
36. Душан Симић, шумарски техничар
37. Марко Пилиповић, шумарски техничар
38. Топић Немања, шумарски техничар
39. Боро Лучић, шумарски техничар
40. Милош Михајловић, шумарски техничар

Израду карата обавили су:

Нада Трипуновић, дипл.инж. шумарства,
Татјана Радуловић, дипл.инж. шумарства,
Драгица Јокић, грађевински техничар.

Компјутерском обрадом података руководио је:

Предраг Вујанчевић, дипломирани информатичар

Контролу теренских послова обавио: ЈП „Босанскохерцеговачке шуме“ Сарајево

Шумскопривредну основу написали су:

Др Радован Лучић, дипл.инж. шум.
Др Велибор Благојевић, дипл.инж. шум.
Бошко Деспот, дипл.инж. шум.

Комисија која је извршила рецензију шумскопривредне основе:

Проф. др. Војислав Дукић, предсједник
Мр Борис Марковић, дипл.инж. шум., члан
Мр Мирко Шебез, дипл.инж. шум., члан
Рајко Ђоројевић, дипл.инж. шум., члан
Неђо Јовић, дипл.инж. шум., члан

II СТАЊЕ ШУМА И НЕОБРАСЛОГ ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА У ДОБА УРЕЂИВАЊА

Према планираној динамици и законској обавези, у току 2015. године извршено је прикупљање таксационих података и осталих података о стању шума и необраслог шумског земљишта на Усорско-Укринском шумскопривредном подручју.

Стање шума и необраслог шумског земљишта у доба уређивања, према важећем Правилнику за израду шумскопривредне основе се исказује по класификационим и уређајним јединицама. Класификационе јединице су газдинске класе и категорије шума, а уређајне јединице су шумскопривредно подручје, привредне јединице, подручје општина, одјељења и одсједи.

Шумскопривредно подручје представља економски и природно заокружену цјелину, а формира се на основу природних, станишних, економских, географских и других услова, којима се обезбјеђује цјелина подручја, динамика трајности приноса и прихода шума, отвореност и општекорисне функције шума. Шумскопривредно подручје представља најужу територијалну јединицу у чијим оквирима се може успјешно газдовати шумама.

Према Закону о шумама, за шумскопривредно подручје као цјелину ради се шумскопривредна основа која је прије свега инструмент за регулисање газдовања шумама на шумскопривредном подручју на принципу континуитета (трајности) газдовања шумама.

Шумскопривредно подручје се дијели на мање територијалне цјелине или привредне јединице. Привредна јединица представља територијалну цјелину шуме и шумског земљишта, а обухвата шумски комплекс или његов дио.

Укупна неспорна површина Усорско-Укринског шумскопривредног подручја износи 48.085,78 хектара, а површина спорног шумског земљишта (узурпација) 3.866,12 хектара.

Усорско-Укринско шумскопривредно подручје у територијалом и организационом смислу подијељено је на осам (8) привредних јединица:

- ПЈ (01) "Доња Велика Усора"
- ПЈ (02) "Горња Велика Усора"
- ПЈ (03) "Мала Усора"
- ПЈ (04) "Мала Укринка"
- ПЈ (05) "Велика Укринка"
- ПЈ (06) "Тешањка"
- ПЈ (07) "Љешница"
- ПЈ (08) "Немила-Бистричак"

Одјељења су најмање трајне и основне јединице просторне подјеле шума, а формирају се у циљу прегледности и прецизности рада на узгоју, заштити и искоришћавању шума. Подјела шума на одјељења зависи у првом реду од карактера и рељефа самог терена, а у последње вријеме и од развијености саобраћајница. Одсјек је дио шуме неке минималне површине, довољне унутрашње хомогености, која се својим елементима структуре толико разликује од околине да то захтјева нарочит узгојни, уређајни и привредни поступак (Милетић Ж., 1953).

Усорско-Укринско шумскопривредно подручје налази се у потпуности на територији општина Теслић (053) и Станари (064).

Стање шума и необраслог шумског земљишта у доба уређивања приказано је у наредном излагању кроз:

- преглед површина,

- преглед дрвних залиха, запреминског прираста и осталих основних таксационих елемената,
- релативне грешке процјене таксационих података и
- стање отворености шумскопривредног подручја.

На основу претходно проведеног педолошког и вегетацијског картирања и издвојених производних типова шума, на Усорско-Укринском шумскопривредном подручју издвојене су и формиране сљедеће газдинске класе и категорије шума и шумског земљишта:

	НАЗИВ ГАЗДИНСКЕ КЛАСЕ	шифра
ВИСОКЕ ШУМЕ СА ПРИРОДНОМ ОБОНОВОМ		
1.	Високе шуме букве на дубоким земљиштима на различитим силикатним супстратима и мањим дијелом на силикатно-карбонатној подлози	1101
2.	Високе шуме букве на дубоким земљиштима на различитим силикатним супстратима и мањим дијелом на перидотитима у појасу шума букве и јеле	1102
3.	Високе шуме букве и јеле на претежно дубоким земљиштима на перидотитима	1205
4.	Високе шуме букве и јеле на претежно дубоким земљиштима на различитим силикатним супстратима	1206
5.	Високе шуме букве и јеле са смрчом на претежно дубоким земљиштима различитих силикатних супстрата	1208
6.	Високе шуме бијелог и црног бора и храста китњака на дубоким земљиштима на перидотиту и серпентиниту	1309
7.	Високе шуме црног бора или црног бора са храстом китњаком на дубоким земљиштима на перидотиту и серпентиниту	1311
8.	Високе шуме храста китњака и борова на плитким земљиштима на перидотиту и серпентиниту	1413
9.	Високе шуме храста китњака на дубоким земљиштима на перидотиту и серпентиниту	1414
10.	Високе шуме храста китњака и букве на дубоким земљиштима на силикатним супстратима	1416
ВИСОКЕ ДЕГРАДИРАНЕ ШУМЕ		
11.	Високе деградирани шуме букве и храста китњака на дубоким земљиштима на различитим силикатним супстратима и мањим дијелом на перидотиту-серпентиниту	2104
12.	Високе деградирани шуме храста китњака на плитким земљиштима на перидотиту и серпентиниту	2413
13.	Високе деградирани шуме храста китњака на дубоким земљиштима на перидотиту и серпентиниту	2414
ШУМСКЕ КУЛТУРЕ		
14.	Шумске културе смрче на дубоким земљиштима на перидотиту и серпентиниту у појасу букових шума	3117
15.	Шумске културе смрче и бијелог бора на дубоким земљиштима на силикатним супстратима у појасу храстових шума	3121
16.	Шумске културе смрче на дубоким земљиштима на силикатним и силикатно-карбонатним супстратима у појасу шума букве и јеле	3132
17.	Шумске културе бијелог и црног бора на дубоким земљиштима на силикатним супстратима у појасу букових шума	3220
18.	Шумске културе бијелог и црног бора на претежно дубоким земљиштима на перидотиту и серпентиниту у појасу храстових шума	3221
19.	Шумске културе бијелог и црног бора на дубоким земљиштима силикатних супстрата у појасу храстових шума	3222
20.	Шумске културе црног бора на дубоким земљиштима на перидотиту и серпентиниту у појасу храстових шума	3224
21.	Шумске културе црног бора и храста китњака на претежно плитким земљиштима на перидотиту и серпентиниту у појасу шума букве и јеле	3230
22.	Шумске културе црног бора на дубоким земљиштима на различитим силикатним супстратима у појасу шума букве, јеле и смрче	3236
23.	Шумске културе ариша, дуглазије и боровца на дубоким земљиштима на различитим силикатним супстратима у појасу шума букве и јеле	3331

ИЗДАНАЧКЕ ШУМЕ		
24.	Изданачке шуме букве на дубоким земљиштима на различитим силикатним и базичним супстратима	4101
25.	Изданачке шуме букве на дубоким земљиштима на перидотиту и серпентиниту	4102
26.	Изданачке шуме храста китњака на дубоким земљиштима на перидотиту и серпентиниту	4201
27.	Изданачке шуме храста китњака на плитким земљиштима на перидотиту и серпентиниту	4202
28.	Изданачке шуме храста китњака на дубоким земљиштима на киселим силикатним супстратима	4203

ПОВРШИНЕ ПОДЕСНЕ ЗА ПОШУМЉАВАЊЕ И ГАЗДОВАЊЕ		
29.	Шибљаци у појасу шума букве	5146
30.	Шибљаци у појасу шума буке, јеле и смрче	5147
31.	Шибљаци у појасу шума букве и храста китњака	5149
32.	Голети у појасу шума букве	5250
33.	Голети у појасу шума букве и јеле	5251
34.	Голети у појасу шума букве, јеле и смрче	5252
35.	Голети у појасу шума храста китњака	5253
36.	Голети у појасу шума борова	5254

ПОВРШИНЕ НЕПОДЕСНЕ ЗА ПОШУМЉАВАЊЕ И ГАЗДОВАЊЕ		
37.	Шуме букве неподесне за газдовање	6101
38.	Шуме букве и јеле неподесне за газдовање	6102
39.	Крш и голети неподесне за газдовање	6201
40.	Сталне шумске чистине	6301
41.	Шумске комуникације	6401
42.	Просјеке испод далековода	6501
43.	Остале непродуктивне површине	6601
44.	УЗУРПАЦИЈЕ	7101

КАТЕГОРИЈЕ ШУМА И НЕОБРАСЛОГ ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА			
Шира категорија	Шифра	Ужа категорија	Шифра
Високе шуме са природном обновом	1000	Високе шуме букве	1100
		Високе чисте и мјешовите шуме јеле и смрче и мјешовите шуме букве, јеле и смрче	1200
		Високе шуме бијелог и црног бора	1300
		Високе шуме храста китњака	1400
Високе деградиране шуме	2000	Високе деградиране шуме букве	2100
		Високе деградиране шуме храста китњака	2400
Шумске културе	3000	Културе смрче и јеле	3100
		Културе бијелог и црног бора	3200
		Културе осталих четинара	3300
Изданачке шуме	4000	Изданачке шуме букве	4100
		Изданачке шуме храста	4200
Површине подесне за пошумљавање и газдовање	5000	Шибљаци подесни за пошумљавање	5100
		Голети подесне за пошумљавање	5200
Површине неподесне за пошумљавање и газдовање	6000	Шуме неподесне за газдовање	6100
		Крш и голети неподесне за пошумљавање	6200
		Сталне шумске чистине	6300
		Шумске комуникације	6400
		Далеководи	6500
		Остале непродуктивне површине у шума-рском погледу	6600

1. ПОВРШИНЕ ШУМА И НЕОБРАСЛОГ ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА У ДОБА УРЕЂИВАЊА (НЕМИНИРАНЕ ПОВРШИНЕ)

1.1. Површине ширих категорија шума по привредним јединицама

Ужа категорија шума	Привредна јединица								Ш П П
	(01) "Доња Велика Усора"	(02) "Горња Велика Усора"	(03) "Мала Усора"	(04) "Мала Укрина"	(05) "Велика Укрина"	(06) "Тешањка"	(07) "Љешница"	(08) "Немила-Бистричак"	
Шифра	П О В Р Ш И Н А (ha)								
1000	6.213,78	12.591,00	4.861,18	5.727,35	3.588,55	127,08	-	161,73	33.270,67
2000	29,80	-	-	188,67	104,88	-	-	-	323,35
3000	1.155,35	472,00	781,72	1.596,61	665,86	32,45	-	-	4.703,99
4000	2.146,37	359,97	1.199,42	1.075,13	7,48	434,43	-	-	5.222,80
5000	30,72	67,07	156,85	140,82	87,11	47,45	-	-	530,02
6000	56,55	408,59	35,14	81,51	26,73	1,63	1,94	1,38	613,47
УКУПНО	9.632,57	13.898,63	7.054,27	8.810,09	4.480,61	643,04	1,94	163,11	44.664,30

1.2. Површине ширих категорија по општинама

Ужа категорија	Назив општине (шифра)		
	Теслић (053)	Станари (064)	Ш П П
Шифра	П О В Р Ш И Н А (ha)		
1000	32.352,53	918,14	33.270,67
2000	323,35	-	323,35
3000	4.492,35	211,64	4.703,99
4000	4.956,85	265,95	5.222,80
5000	503,92	26,10	530,02
6000	606,44	7,03	613,47
УКУПНО	43.235,44	1.428,86	44.664,30

2. ПОВРШИНЕ ШУМА И НЕОБРАСЛОГ ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА У ДОБА УРЕЂИВАЊА (МИНИРАНЕ ПОВРШИНЕ)

2.1. Површине ширих категорија шума по привредним јединицама – миниране површине

Ужа категорија шума	Привредна јединица								Ш П П
	(01) "Доња Велика Усора"	(02) "Горња Велика Усора"	(03) "Мала Усора"	(04) "Мала Укрина"	(05) "Велика Укрина"	(06) "Тешањка"	(07) "Љешница"	(08) "Немила-Бистричак"	
Шифра	П О В Р Ш И Н А (ha)								
1000	1.542,93	16,10	-	-	-	-	440,48	354,88	2.354,39
2000	6,02	-	-	-	-	-	-	-	6,02
3000	260,54	-	-	-	-	45,61	0,83	-	306,98
4000	606,71	-	-	-	-	88,06	-	-	694,77
5000	15,68	-	-	-	-	17,94	-	19,41	53,03
6000	-	6,29	-	-	-	-	-	-	6,29
УКУПНО	2.431,88	22,39	-	-	-	151,61	441,31	374,29	3.421,48

2.2. Површине по општинама – миниране површине

Све миниране површине налазе се на територији Општине Теслић.

2.3. Површине ширих категорија шума по привредним јединицама (Н-неминирано и М-минирано)

Шира категорија шума	Привредна јединица								Ш П П	
	(01) "Доња Велика Усора"	(02) "Горња Велика Усора"	(03) "Мала Усора"	(04) "Мала Укрина"	(05) "Велика Укрина"	(06) "Тешањка"	(07) "Љешница"	(08) "Немила-Бистричак"		
Шифра	П О В Р Ш И Н А (ha)									
1000	Н	6.213,78	12.591,00	4.861,18	5.727,35	3.588,55	127,08	-	161,73	33.270,67
	М	1.542,93	16,10	-	-	-	-	440,48	354,88	2.354,39
	Σ	7.756,71	12.607,10	4.861,18	5.727,35	3.588,55	127,08	440,48	516,61	35.625,06
2000	Н	29,80	-	-	188,67	104,88	-	-	-	323,35
	М	6,02	-	-	-	-	-	-	-	6,02
	Σ	35,82	-	-	188,67	104,88	-	-	-	329,37
3000	Н	1.155,35	472,00	781,72	1.596,61	665,86	32,45	-	-	4.703,99
	М	260,54	-	-	-	-	45,61	0,83	-	306,98
	Σ	1.415,89	472	781,72	1.596,61	665,86	78,06	0,83	-	5.010,97
4000	Н	2.146,37	359,97	1.199,42	1.075,13	7,48	434,43	-	-	5.222,8
	М	606,71	-	-	-	-	88,06	-	-	694,77
	Σ	2.753,08	359,97	1.199,42	1.075,13	7,48	522,49	-	-	5.917,57
5000	Н	30,72	67,07	156,85	140,82	87,11	47,45	-	-	530,02
	М	15,68	-	-	-	-	17,94	-	19,41	53,03
	Σ	46,4	67,07	156,85	140,82	87,11	65,39	-	19,41	583,05
6000	Н	56,55	408,59	35,14	81,51	26,73	1,63	1,94	1,38	613,47
	М	-	6,29	-	-	-	-	-	-	6,29
	Σ	56,55	414,88	35,14	81,51	26,73	1,63	1,94	1,38	619,76
УКУПНО	Н	9.632,57	13.898,63	7.034,31	8.810,09	4.480,61	634,04	1,94	163,11	44.664,30
	М	2.431,88	22,39	-	-	-	151,61	441,31	374,29	3.421,48
	Σ	12.064,45	13.921,02	7.034,31	8.810,09	4.480,61	794,65	443,25	537,40	48.085,78

2.4. Спорне површине по привредним јединицама (Н-неминирано и М-минирано)

		Привредна јединица								Ш П П
		(01) "Доња Велика Усора"	(02) "Горња Велика Усора"	(03) "Мала Усора"	(04) "Мала Укрина"	(05) "Велика Укрина"	(06) "Тешањка"	(07) "Љешница"	(08) "Немила- Бистричак"	
Шифра		П О В Р Ш И Н А (ha)								
7000	Н	1.510,42	2187,52	19,96	60,42	42,01	45,79			3.866,12
	М	148,59					12,47	45,83	2,01	208,9
	Σ	1.659,01	2187,52	19,96	60,42	42,01	58,26	45,83	2,01	4.075,02

3. Дрвна залиха, запремински прираст и остали таксациони елементи по ширим категоријама шума

3.1. Високе шуме са природном обновом

КАТЕГОРИЈА 1000 - Високе шуме са природном обновом

а) Површина неминираног дијела ове категорије шума износи 33.270,67 хектара или 69,19 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

б) Структура укупне дрвне залихе (m³):

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен Склопа	Бонитет и	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Јела	16,85	73	3,2	0,91	5,90	11,70	20,08	4,41	0,04	43,04	1.431.977
Смрча	3,86		3,3	0,06	0,52	1,20	3,81	3,86	0,41	9,87	328.279
Бијели бор	2,11		3,7	0,10	0,94	1,64	2,53	0,18	0,00	5,40	179.715
Црни бор	3,81		3,7	0,17	1,27	2,76	4,52	0,97	0,03	9,72	323.488
Ост.четинари	0,02		3,9	0,00	0,02	0,02	0,01	0,00	0,00	0,05	1.631
Буква	55,55		3,1	1,80	10,27	22,35	61,28	43,19	2,99	141,88	4.720.461
Храст	13,16		3,4	0,65	3,40	7,47	18,30	3,64	0,16	33,61	1.118.270
Пл.лишћари	1,57		3,9	0,35	0,66	0,92	1,34	0,64	0,12	4,02	133.842
Ост.лишћари	3,00		4,4	1,10	2,72	1,95	1,56	0,33	0,02	7,69	255.896
Цер	0,05		3,8	0,00	0,02	0,04	0,07	0,00	0,00	0,14	4.651
Четинари	26,66		1,24	8,66	17,32	30,95	9,42	0,48	68,08	2.265.090	
Лишћари	73,34		3,90	17,07	32,73	82,55	47,81	3,28	187,35	6.233.120	
УКУПНО:	100,00		5,14	25,73	50,06	113,50	57,23	3,76	255,43	8.498.210	

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама (%):

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	20,32	36,01	43,67	30,33	31,07	37,05	1,55
Лишћари	11,79	31,05	57,16	18,91	29,89	43,34	7,86

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,06	0,37	0,56	0,72	0,14	0,00	1,84	61.209
Лишћари	0,00	0,15	0,56	0,79	1,54	0,59	0,02	3,66	121.636
УКУПНО:	0,00	0,21	0,93	1,35	2,25	0,73	0,03	5,50	182.845

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,11	0,82	1,56	3,94	3,43	0,27	10,14	337.451
Лишћари	0,00	0,53	2,78	4,45	14,04	16,39	1,88	40,08	1.333.650
УКУПНО:	0,00	0,64	3,60	6,02	17,99	19,82	2,16	50,23	1.671.101

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама (%:)

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	0	6	93	11	37	44	8
Лишћари	1	4	95	6	24	41	30

е) Стање природног подмлатка:

Врста дрвећа	Број биљака подмлатка по хектару			
	Висина у cm		Прсни пречник	Укупно
	10-50	50-130	0-5 cm	
Јела	1.424	162	96	1.682
Смрча	34	8	3	45
Бијели бор	15	3	3	21
Црни бор	18	10	13	41
Ост. четинари	2	1	0	3
Буква	2.529	470	314	3.313
Храстови	3.420	473	299	4.192
Пл. лишћари	927	252	448	1.627
Ост. лишћари	1.119	313	441	1.873
Цер	0	0	0	0
Четинари	1.493	184	115	1.792
Лишћари	7.995	1.508	1.502	11.005
УКУПНО	9.488	1.692	1.617	12.797

ж) У циљу комплетирања природне обнове састојина потребно је вјештачко пошумљавање на 0,179 % површине категорије.

КАТЕГОРИЈА 1000 - Високе шуме са природном обновом - минирани дио категорије

а) Површина минираниог дијела ове категорије шума износи 2.354,39 хектара или 4,90 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

б) Структура укупне дрвне залихе у m^3 :

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен Склопа Бонитетн и	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега		
			6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно	
			m^3/ha								
Јела	23,42	84	2,8	1,30	4,62	15,39	31,06	13,37	0,15	65,89	155.135
Смрча	1,01		2,9	0,00	0,24	1,01	1,32	0,26	0,00	2,83	6.670
Бијели бор	1,06		3,6	0,08	0,24	0,88	1,27	0,51	0,00	2,98	7.006
Црни бор	0,81		3,6	0,01	0,29	0,62	0,79	0,56	0,00	2,28	5.366
Буква	70,38		2,7	3,96	11,86	40,54	88,09	49,89	3,69	198,04	466.275
Храст	1,34		3,7	0,12	0,48	1,58	1,28	0,30	0,00	3,76	8.861
Пл.лишћари	0,23		3,4	0,01	0,42	0,11	0,11	0,01	0,00	0,65	1.535
Ост.лишћари	1,76		3,9	0,60	2,16	1,77	0,39	0,03	0,00	4,95	11.646
Четинари	26,29		1,39	5,39	17,90	34,44	14,71	0,15	73,98	174.177	
Лишћари	73,71		4,69	14,92	44,00	89,86	50,24	3,69	207,41	488.317	
УКУПНО:	100,00		6,08	20,31	61,90	124,30	64,94	3,84	281,39	662.494	

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m^3/ha								
Четинари	0,00	0,07	0,21	0,52	0,80	0,20	0,00	1,82	4.279
Лишћари	0,00	0,16	0,38	1,00	1,58	0,51	0,02	3,66	8.612
УКУПНО:	0,00	0,24	0,59	1,53	2,38	0,72	0,02	5,48	12.891

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m^3/ha								
Четинари	0,00	0,08	0,73	1,21	0,82	0,00	0,06	2,91	6.854
Лишћари	0,00	0,56	3,24	5,94	2,78	2,23	3,47	18,22	42.906
УКУПНО:	0,00	0,64	3,97	7,15	3,61	2,23	3,54	21,13	49.760

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама (%):

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	0	2	98	0	2	2	96
Лишћари	1	1	98	1	1	0	98

3.2. Високе деградиране шуме

КАТЕГОРИЈА 2000 - Високе деградиране шуме

а) Површина неминираног дијела ове категорије шума износи 323,35 хектара или 0,67 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

б) Структура укупне дрвне залихе (m³):

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен Склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Јела	0,78	45	5,0	0,09	0,32	0,43	0,09	0,00	0,00	0,93	300
Бијели бор	0,85		3,7	0,00	0,51	0,23	0,27	0,00	0,00	1,01	326
Црни бор	1,92		4,2	0,40	1,60	0,27	0,00	0,00	0,00	2,28	737
Ост.четинари	0,03		4,0	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	12
Буква	15,19		4,1	0,22	1,89	1,83	4,42	5,52	4,10	17,98	5.815
Храст	75,22		3,9	1,31	4,17	10,00	54,53	17,84	1,22	89,07	28.802
Пл.лишћари	1,35		4,8	0,84	0,75	0,00	0,00	0,00	0,00	1,60	516
Ост.лишћари	4,66		4,9	1,34	1,87	1,31	0,34	0,53	0,14	5,54	1.790
Четинари	3,59		0,53	2,43	0,93	0,36	0,00	0,00	4,25	1.375	
Лишћари	96,41		3,71	8,67	13,14	59,29	23,89	5,46	114,19	36.923	
УКУПНО:	100,00		4,24	11,11	14,07	59,64	23,89	5,46	118,44	38.298	

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама (%):

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	100,00	0,00
Лишћари	5,68	30,43	63,89	4,64	28,26	40,93	26,17

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,01	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,18	59
Лишћари	0,00	0,09	0,25	0,41	0,92	0,38	0,05	2,10	679
УКУПНО:	0,00	0,10	0,42	0,41	0,92	0,38	0,05	2,28	738

КАТЕГОРИЈА 2000 - Високе деградирани шуме - минирани дио категорије

- а) Површина минираниог дијела ове категорије шума износи 6,02 хектара или 0,01 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.
- б) Структура укупне дрвне залихе у m^3 :

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен Склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m^3/ha							
Бијели бор	13,93	17	3,0	0,00	4,65	0,00	0,00	0,00	0,00	4,65	28
Храст	86,07		4,0	10,13	4,98	13,62	0,00	0,00	0,00	28,74	173
Четинари	13,93			0,00	4,65	0,00	0,00	0,00	0,00	4,65	28
Лишћари	86,07			10,13	4,98	13,62	0,00	0,00	0,00	28,74	173
УКУПНО:	100,00			10,13	9,63	13,62	0,00	0,00	0,00	33,39	201

- в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m^3/ha								
Четинари	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,17	1
Лишћари	0,00	0,50	0,17	0,33	0,00	0,00	0,00	1,00	6
УКУПНО:	0,00	0,50	0,33	0,33	0,00	0,00	0,00	1,16	1

3.3. Шумске културе

КАТЕГОРИЈА 3000 - Шумске културе

- а) Површина неминираниог дијела ове категорије износи 4.703,99 хектара, односно 9,78 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја. Површина ове категорије са процијењеном дрвном масом износи 4.684,23 хектара.
- б) Структура укупне дрвне залихе (m^3):

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m^3/ha							
Јела	1,28	68	3,7	0,05	0,56	0,83	0,80	0,05	0,00	2,29	10.729
Смрча	2,23		3,3	0,28	2,01	1,27	0,40	0,02	0,00	3,99	18.670
Бијели бор	33,01		3,4	1,94	24,63	25,17	7,05	0,27	0,00	59,06	276.665
Црни бор	43,20		3,3	1,84	17,92	32,66	23,27	1,56	0,03	77,28	362.004
Ост.четинари	1,90		3,5	0,07	0,87	1,68	0,78	0,00	0,00	3,40	15.947
Буква	5,14		3,7	0,95	1,91	2,07	2,41	1,72	0,14	9,20	43.080
Храст китњ.	8,09		3,6	1,45	3,80	3,78	4,31	1,03	0,11	14,47	67.790
Пл.лишћари	1,14		4,1	0,54	0,73	0,47	0,27	0,02	0,00	2,03	9.512
Ост.лишћари	3,88		4,4	1,78	2,70	1,40	0,85	0,12	0,00	6,86	32.455
Цер	0,13		3,9	0,01	0,07	0,12	0,04	0,00	0,00	0,24	1.124
Четинари	81,62				4,19	45,99	61,60	32,30	1,90	0,03	146,00
Лишћари	18,37			4,74	9,21	7,84	7,87	2,88	0,25	32,79	153.591
УКУПНО:	100,00			8,93	55,22	69,43	40,17	4,79	0,28	178,89	837.485

в) Дрвна залиха по класама старости (m³):

Површина: 1. старосна класа 181,77 ha
 2. старосна класа 3.283,80 ha
 3. старосна класа 1.159,05 ha
 4. старосна класа 32,32 ha
 5. старосна класа 27,29 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама					Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	
Јела	0,42	2,30	2,15	18,35	0,00	10.729
Смрча	0,00	5,33	1,00	0,00	0,00	18.670
Бијели бор	23,98	69,76	35,20	51,79	24,26	276.587
Црни бор	19,77	48,22	165,08	153,06	137,49	361.987
Остали четинари	1,08	4,70	0,26	0,00	0,00	15.921
Буква	3,26	9,26	10,43	0,00	0,00	43.079
Храст китњак	18,09	13,53	16,35	8,38	30,56	67.776
Племенити лишћари	0,66	2,03	2,32	0,00	0,00	9.486
Остали лишћари	3,69	7,41	6,08	0,00	2,49	32.126
Цер	0,00	0,20	0,40	0,00	0,00	1.124
Четинари	45,25	130,32	203,69	223,21	161,74	683.894
Лишћари	25,70	32,43	35,58	8,38	33,05	153.591
УКУПНО:	70,95	162,75	239,28	231,59	194,80	837.485

г) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	23,65	29,29	47,06	30,73	11,74	55,88	1,65
Лишћари	8,51	24,23	67,26	12,80	9,50	60,01	17,69

д) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој Површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,25	2,25	2,16	0,72	0,02	0,00	5,41	25.428
Лишћари	0,00	0,25	0,35	0,24	0,15	0,03	0,00	1,02	4.776
УКУПНО:	0,00	0,50	2,60	2,40	0,87	0,05	0,00	6,42	30.204

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,59	4,78	4,84	2,84	0,29	0,00	13,34	62.753
Лишћари	0,00	1,09	2,28	1,64	1,71	0,63	0,16	7,50	35.276
УКУПНО:	0,00	1,68	7,06	6,48	4,55	0,91	0,16	20,84	98.029

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	3	11	86	8	12	66	13
Лишћари	0	0	100	1	5	41	53

КАТЕГОРИЈА 3000 - Шумске културе - минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела ове категорије износи 306,98 хектара, односно 0,64 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја. Површина ове категорије са процјеђеном дрвном масом износи истих 306,98 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе (m³):

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Јела	3,86	67	3,3	0,02	0,40	4,84	0,73	0,00	0,00	5,99	1.840
Смрча	0,25		3,0	0,00	0,00	0,39	0,00	0,00	0,00	0,39	120
Бијели бор	48,64		3,1	0,84	23,49	40,11	11,10	0,00	0,00	75,54	23.189
Црни бор	33,78		3,1	0,68	12,34	29,42	9,41	0,61	0,00	52,45	16.102
Ост.четинари	3,23		3,0	0,00	0,97	2,74	1,32	0,00	0,00	5,02	1.542
Буква	1,68		3,7	0,05	0,04	1,60	0,47	0,44	0,00	2,60	799
Храст китњ.	4,02		3,8	0,17	2,62	1,03	1,85	0,58	0,00	6,25	1.918
Пл.лишћари	0,03		4,0	0,00	0,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,05	16
Ост.лишћари	4,50		4,2	1,58	5,41	0,00	0,00	0,00	0,00	6,99	2.146
Четинари	89,76				1,54	37,19	77,49	22,57	0,61	0,00	139,40
Лишћари	10,23			1,80	8,12	2,63	2,32	1,02	0,00	15,89	4.879
УКУПНО:	100,00			3,34	45,32	80,12	24,90	1,62	0,00	155,29	47.672

в) Дрвна залиха по класама старости (m³):

Површина: 2. старосна класа 258,52 ha
3. старосна класа 48,46 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама					Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	
Јела	0,00	7,12	0,00	0,00	0,00	1.840
Смрча	0,00	0,46	0,00	0,00	0,00	120
Бијели бор	0,00	83,67	32,17	0,00	0,00	23.189
Црни бор	0,00	46,48	84,30	0,00	0,00	16.102
Остали четинари	0,00	4,07	10,09	0,00	0,00	1.542
Буква	0,00	3,09	0,00	0,00	0,00	799
Храст китњак	0,00	6,31	5,94	0,00	0,00	1.918
Племенити лишћари	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	16
Остали лишћари	0,00	6,67	8,69	0,00	0,00	2.146
Четинари	0,00	141,81	126,56	0,00	0,00	42.793
Лишћари	0,00	16,13	14,63	0,00	0,00	4.879
УКУПНО:	0,00	157,94	141,19	0,00	0,00	47.672

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,07	1,52	2,58	0,43	0,00	0,00	4,61	1.416
Лишћари	0,00	0,09	0,21	0,06	0,05	0,01	0,00	0,43	131
УКУПНО:	0,00	0,17	1,73	2,64	0,49	0,02	0,00	5,04	1.547

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	1,50	6,75	0,60	0,00	0,00	0,00	8,85	2.718
Лишћари	0,00	1,93	4,83	0,00	0,00	0,00	0,00	6,76	2.076
УКУПНО:	0,00	3,44	11,58	0,60	0,00	0,00	0,00	15,62	4.794

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама (%):

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	100	-	-	2	98
Лишћари	-	-	100	-	-	0	100

3.4. Издавачке шуме

КАТЕГОРИЈА 4000 - Издавачке шуме

а) Површина неминираног дијела ове категорије шума износи 5.222,80 хектара или 10,86 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја

б) Структура укупне дрвне залихе (m³):

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		m ³ /ha								
Јела	0,20	0,00	0,02	0,08	0,15	0,06	0,00	0,00	0,31	1.593
Смрча	0,04	0,00	0,01	0,03	0,03	0,00	0,00	0,00	0,06	329
Бијели бор	0,63	0,00	0,03	0,36	0,40	0,17	0,01	0,00	0,97	5.052
Црни бор	0,90	0,00	0,03	0,24	0,33	0,68	0,11	0,00	1,39	7.263
Ост.четинари	0,03	0,00	0,00	0,02	0,03	0,00	0,00	0,00	0,04	235
Буква	56,53	0,00	3,08	14,85	25,95	32,01	10,28	1,03	87,20	455.414
Храст китњ.	27,54	0,03	1,89	10,99	15,81	12,21	1,52	0,03	42,48	221.876
Пл.лишћари	1,83	0,02	0,62	0,91	0,64	0,56	0,06	0,00	2,82	14.737
Ост.лишћари	11,45	0,02	2,77	6,99	4,50	3,06	0,25	0,06	17,65	92.171
Цер	0,85	0,00	0,01	0,19	0,46	0,60	0,05	0,00	1,31	6.865
Четинари	1,80	0,00	0,09	0,71	0,94	0,91	0,12	0,00	2,77	14.472
Лишћари	98,20	0,08	8,37	33,93	47,36	48,44	12,17	1,12	151,46	791.063
УКУПНО:	100,00	0,09	8,45	34,64	48,30	49,35	12,29	1,12	154,23	805.535

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m^3	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,14	714
Лишћари	4,73	24.700
УКУПНО:	4,87	25.414

КАТЕГОРИЈА 4000 - Издавачке шуме-минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела ове категорије шума износи 694,77 хектара или 1,44 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја

б) Структура укупне дрвне залихе (m^3):

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		m^3/ha								
Црни бор	0,19	0,00	0,00	0,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	185
Буква	64,76	0,00	4,48	21,89	35,26	24,90	5,17	0,00	91,70	63.709
Храст китњ.	24,58	0,00	2,94	11,60	13,75	6,08	0,43	0,00	34,80	24.179
Пл.лишћари	0,14	0,00	0,00	0,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,19	134
Ост.лишћари	9,93	0,00	2,73	6,47	4,27	0,59	0,00	0,00	14,06	9.771
Цер	0,41	0,00	0,00	0,20	0,00	0,38	0,00	0,00	0,58	404
Четинари	0,19	0,00	0,00	0,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	185
Лишћари	99,81	0,00	10,16	40,36	53,28	31,94	5,60	0,00	141,34	98.197
УКУПНО:	100,00	0,00	10,16	40,62	53,28	31,94	5,60	0,00	141,60	98.382

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст (m^3)	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,01	9
Лишћари	4,94	3.435
УКУПНО:	4,96	3.444

3.5. Површине подесне за пошумљавање и газдовање

КАТЕГОРИЈА 5000 – Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Површина неминираног дјела ове категорије износи 530,02 хектара.

КАТЕГОРИЈА 5000 – Површине подесне за пошумљавање и газдовање - минирани дио категорије

Површина минираног дијела ове категорије износи 53,03 хектара.

3.6. Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

КАТЕГОРИЈА 6000 - Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

Површина неминираних шума неподесних за пошумљавање и газдовање износи 308,95 хектара, а укупна неминирана површина категорије износи 308,95 хектара.

а) Структура укупне дрвне залихе (m³):

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитет и разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Јела	2,91	15	3,6	0,00	1,25	2,39	4,18	0,85	0,00	8,68	2.681
Буква	95,48		3,4	0,88	17,61	54,89	80,93	114,15	16,64	285,10	88.082
Ост. лишћари	1,61		4,0	0,20	2,58	1,01	1,02	0,00	0,00	4,81	1.487
Четинари	2,91			0,00	1,25	2,39	4,18	0,85	0,00	8,68	2.681
Лишћари	97,09			1,09	20,19	55,90	81,95	114,15	16,64	289,91	89.569
УКУПНО:	100,00			1,09	21,44	58,28	86,13	115,00	16,64	298,59	92.250

б) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,03	0,00	0,20	0,03	0,00	0,26	80
Лишћари	0,00	0,01	0,39	0,82	1,84	0,95	0,11	4,13	1.275
УКУПНО:	0,00	0,01	0,41	0,82	2,05	0,98	0,11	4,39	1.355

3.4. Дрвна залиха, запремински прираст и остали таксациони елементи по општинама

3.4.1. Општина (053) - ТЕСЛИЋ

Категорија 1000 - Високе шуме са природном обновом

а) Површина високих шума са природном обновом у општини Теслић износи 32.352,53 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Јела	17,22	73	3,2	0,00	0,93	6,07	12,03	20,65	4,53	0,04	44,26	1.431.925
Смрча	3,95		3,3	0,00	0,06	0,53	1,24	3,92	3,97	0,42	10,14	328.190
Бијели бор	2,15		3,7	0,00	0,10	0,96	1,67	2,59	0,19	0,00	5,52	178.474
Црни бор	3,89		3,7	0,00	0,18	1,31	2,83	4,65	1,00	0,03	9,99	323.177
Ост. четинари	0,02		4,0	0,00	0,00	0,01	0,02	0,01	0,00	0,00	0,05	1.474
Буква	55,59		3,1	0,01	1,75	9,86	21,81	62,23	44,15	3,05	142,85	4.621.494
Храстови	12,78		3,4	0,00	0,60	3,09	7,05	18,25	3,69	0,16	32,85	1.062.719
Пл.лишћари	1,54		4,0	0,00	0,33	0,62	0,91	1,34	0,66	0,12	3,97	128.425
Ост.лишћари	2,82		4,4	0,00	1,05	2,54	1,82	1,48	0,33	0,02	7,24	234.191
Цер	0,04		4,0	0,00	0,00	0,01	0,02	0,05	0,00	0,00	0,09	2.975
Четинари	27,22		0,00	1,27	8,89	17,79	31,82	9,69	0,49	69,96	2.263.240	
Лишћари	72,77	0,01	3,72	16,12	31,60	83,35	48,84	3,35	187,00	6.049.804		
УКУПНО	100,00	0,01	5,00	25,01	49,39	115,17	58,53	3,85	256,95	8.313.044		

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	20,31	35,99	43,70	30,32	31,10	37,02	1,56
Лишћари	11,55	30,53	57,92	18,72	30,19	43,06	8,03

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој Површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,06	0,37	0,57	0,74	0,14	0,00	1,89	61.070
Лишћари	0,00	0,14	0,53	0,76	1,54	0,60	0,02	3,60	116.335
УКУПНО:	0,00	0,20	0,90	1,33	2,28	0,74	0,03	5,48	177.405

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,11	0,82	1,60	4,06	3,53	0,28	10,41	336.683
Лишћари	0,00	0,51	2,71	4,44	14,19	16,78	1,93	40,57	1.312.476
УКУПНО:	0,00	0,62	3,54	6,04	18,25	20,31	2,22	50,97	1.649.159

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	0	6	93	11	37	44	8
Лишћари	1	4	95	6	24	41	30

е) Стање подмлатка у доба уређивања:

Врста дрвећа	Број биљака подмлатка по хектару			
	Висина у cm		Прсни пречник	Укупно
	10-50	50-130	0-5 cm	
Јела	1.461	166	99	1.726
Смрча	34	8	3	45
Бијели бор	15	3	3	21
Црни бор	18	10	14	42
Остали четинари	3	1	0	4
Буква	2.552	468	311	3.331
Храстови	3.282	413	293	3.988
Племенити лишћари	800	240	427	1.467
Остали лишћари	1.101	318	444	1.863
Четинари	1.531	188	119	1.838
Лишћари	7.735	1.439	1.475	10.649
УКУПНО	9.266	1.627	1.594	12.487

Категорија 1000 - Високе шуме са природном обновом – минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела високих шума са природном обновом у општини Теслић износи 2.354,39 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Јела	23,42	84	2,8	0,00	1,30	4,62	15,39	31,06	13,37	0,15	65,89	155.135
Смрча	1,01		2,9	0,00	0,00	0,24	1,01	1,32	0,26	0,00	2,83	6.670
Бијели бор	1,06		3,6	0,00	0,08	0,24	0,88	1,27	0,51	0,00	2,98	7.006
Црни бор	0,81		3,6	0,00	0,01	0,29	0,62	0,79	0,56	0,00	2,28	5.366
Буква	70,38		2,7	0,01	3,96	11,86	40,54	88,09	49,89	3,69	198,04	466.275
Храстови	1,34		3,7	0,00	0,12	0,48	1,58	1,28	0,30	0,00	3,76	8.861
Пл.лишћари	0,23		3,4	0,00	0,01	0,42	0,11	0,11	0,01	0,00	0,65	1.535
Ост.лишћари	1,76		3,9	0,00	0,60	2,16	1,77	0,38	0,03	0,00	4,95	11.646
Четинари	26,29		0,00	1,39	5,39	17,90	34,44	14,71	0,15	73,98	174.177	
Лишћари	73,71	0,01	4,69	14,92	44,00	89,86	50,24	3,69	207,41	488.317		
УКУПНО	100,00	0,01	6,08	20,31	61,90	124,30	64,94	3,84	281,39	662.494		

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,07	0,21	0,52	0,80	0,20	0,00	1,82	4.279
Лишћари	0,00	0,16	0,38	1,00	1,58	0,51	0,02	3,66	8.612
УКУПНО:	0,00	0,24	0,59	1,53	2,38	0,72	0,02	5,48	12.891

г) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,08	0,73	1,21	0,82	0,00	0,06	2,91	6.854
Лишћари	0,00	0,56	3,24	5,94	2,78	2,23	3,47	18,22	42.906
УКУПНО:	0,00	0,64	3,97	7,15	3,61	2,23	3,54	21,13	49.760

д) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	0	2	98	0	2	2	96
Лишћари	1	1	98	1	1	0	98

Категорија 2000 - Високе деградиране шуме

а) Површина високих шума са природном обновом у општини Теслић износи 323,35 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Јела	0,78	45	5,0	0,00	0,09	0,32	0,43	0,09	0,00	0,00	0,93	300
Бијели бор	0,85		3,7	0,00	0,00	0,51	0,23	0,27	0,00	0,00	1,01	326
Црни бор	1,92		4,2	0,01	0,40	1,60	0,27	0,00	0,00	0,00	2,28	737
Ост. четинари	0,03		4,0	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	12
Буква	15,18		4,1	0,02	0,22	1,89	1,83	4,42	5,52	4,10	17,98	5.815
Храстови	75,20		3,9	0,00	1,31	4,17	10,00	54,53	17,84	1,22	89,07	28.802
Пл.лишћари	1,35		4,8	0,00	0,84	0,75	0,00	0,00	0,00	0,00	1,60	516
Ост.лишћари	4,67		4,8	0,01	1,34	1,87	1,31	0,34	0,53	0,14	5,54	1.790
Четинари	3,59			0,01	0,53	2,43	0,93	0,36	0,00	0,00	4,25	1.375
Лишћари	96,41		0,03	3,71	8,67	13,14	59,29	23,89	5,46	114,19	36.923	
УКУПНО	100,00		0,04	4,24	11,11	14,07	59,64	23,89	5,46	118,44	38.298	

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	100,00	0,00
Лишћари	5,68	30,47	63,85	4,63	28,25	40,97	26,15

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,01	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,18	59
Лишћари	0,00	0,09	0,25	0,41	0,92	0,38	0,05	2,10	680
УКУПНО:	0,00	0,10	0,42	0,41	0,92	0,38	0,05	2,29	739

Категорија 2000 - Високе деградиране шуме – минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела високих шума са природном обновом у општини Теслић износи 6,02 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Бијели бор	13,93	17	3,0	0,00	0,00	4,65	0,00	0,00	0,00	0,00	4,65	28
Храстови	86,07		4,0	0,00	10,13	4,98	13,62	0,00	0,00	0,00	28,74	173
Четинари	13,93			0,00	0,00	4,65	0,00	0,00	0,00	0,00	4,65	28
Лишћари	86,07			0,00	10,13	4,98	13,62	0,00	0,00	0,00	28,74	173
УКУПНО	100,00			0,00	10,13	9,63	13,62	0,00	0,00	0,00	33,39	201

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,17	1
Лишћари	0,00	0,50	0,17	0,33	0,00	0,00	0,00	1,00	6
УКУПНО:	0,00	0,50	0,33	0,33	0,00	0,00	0,00	1,16	7

Категорија 3000 - Шумске културе

а) Површина шумских култура са процјењеном дрвном масом у општини Теслић износи 4.472,59 хектара, без процјењене дрвне масе 19,76 хектара, а укупна површина износи 4.492,35 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	Укупно
				m ³ /ха								
Јела	1,34	68	3,7	0,00	0,06	0,59	0,87	0,84	0,05	0,00	2,40	10.729
Смрча	2,27		3,3	0,00	0,28	2,05	1,29	0,42	0,03	0,00	4,07	18.193
Бијели бор	32,52		3,4	0,00	1,94	24,12	24,62	7,31	0,27	0,00	58,26	260.570
Црни бор	43,87		3,3	0,00	1,90	18,53	33,22	23,29	1,61	0,03	78,59	351.494
Ост.четинари	1,92		3,5	0,00	0,07	0,86	1,69	0,82	0,00	0,00	3,44	15.395
Буква	5,28		3,7	0,00	0,99	1,96	2,08	2,49	1,80	0,15	9,47	42.334
Храстови	7,80		3,6	0,00	1,36	3,59	3,49	4,36	1,06	0,11	13,98	62.527
Пл.лишћари	1,04		4,1	0,00	0,48	0,62	0,48	0,26	0,02	0,00	1,87	8.366
Ост.лишћари	3,83		4,5	0,00	1,81	2,67	1,39	0,86	0,12	0,00	6,85	30.658
Цер	0,12		3,8	0,00	0,01	0,06	0,11	0,04	0,00	0,00	0,22	981
Четинари	81,92			0,01	4,24	46,14	61,69	32,68	1,97	0,03	146,76	656.381
Лишћари	18,08		0,01	4,66	8,89	7,55	8,01	3,01	0,26	32,39	144.866	
УКУПНО	100,00		0,02	8,90	55,04	69,24	40,69	4,97	0,29	179,15	801.247	

в) Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина: 1. старосне класе 181,77 ха
 2. старосне класе 3.090,08 ха
 3. старосне класе 1.141,13 ха
 4. старосне класе 32,32 ха
 5. старосне класе 27,29 ха

Врста дрвећа	Класе старости у годинама					Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	
Јела	0,42	2,45	2,18	18,35	0,00	10.729
Смрча	0,00	5,51	1,02	0,00	0,00	18.193
Бијели бор	23,98	69,31	34,79	51,79	24,26	260.570
Црни бор	19,77	48,82	165,04	153,06	137,49	351.494
Ост.четинари	1,08	4,82	0,26	0,00	0,00	15.395
Буква	3,26	9,60	10,59	0,00	0,00	42.334
Храстови	18,09	12,92	15,95	8,38	30,56	62.527
Пл.лишћари	0,66	1,80	2,35	0,00	0,00	8.366
Ост.лишћари	3,69	7,43	6,10	0,00	2,49	30.658
Цер	0,00	0,17	0,41	0,00	0,00	981
Четинари	45,25	130,91	203,30	223,21	161,74	656.381
Лишћари	25,70	31,91	35,41	8,38	33,05	144.866
УКУПНО:	70,95	162,83	238,71	231,59	194,80	801.247

г) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	22,58	29,44	47,98	29,82	11,72	56,82	1,64
Лишћари	8,76	21,40	69,84	12,64	9,72	58,96	18,68

д) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,25	2,28	2,18	0,72	0,02	0,00	5,46	24.513
Лишћари	0,00	0,23	0,33	0,23	0,15	0,03	0,00	0,97	4.346
УКУПНО:	0,00	0,48	2,61	2,41	0,87	0,05	0,00	6,42	28.859

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,62	4,86	4,96	2,83	0,28	0,00	13,55	60.865
Лишћари	0,00	1,10	2,28	1,68	1,74	0,66	0,17	7,63	34.267
УКУПНО:	0,00	1,72	7,14	6,64	4,57	0,94	0,17	21,18	95.132

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	2	11	87	9	12	67	13
Лишћари	0	0	100	1	5	41	53

Категорија 3000 - Шумске културе – минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела шумских култура са процјеђеном дрвном масом у општини Теслић износи 306,98 хектара, што одговара и укупној површини минираног дијела шумских култура.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Јела	3,86	67	3,3	0,00	0,02	0,40	4,84	0,73	0,00	0,00	5,99	1.840
Смрча	0,25		3,0	0,00	0,00	0,00	0,39	0,00	0,00	0,00	0,39	120
Бијели бор	48,64		3,1	0,00	0,84	23,49	40,11	11,10	0,00	0,00	75,54	23.189
Црни бор	33,78		3,1	0,00	0,68	12,34	29,42	9,41	0,61	0,00	52,45	16.102
Ост.четинари	3,23		3,0	0,00	0,00	0,97	2,74	1,32	0,00	0,00	5,02	1.542
Буква	1,68		3,7	0,00	0,05	0,04	1,60	0,47	0,44	0,00	2,60	799
Храстови	4,02		3,8	0,00	0,17	2,62	1,03	1,85	0,58	0,00	6,25	1.918
Пл.лишћари	0,03		4,0	0,00	0,00	0,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,05	16
Ост.лишћари	4,50		4,2	0,00	1,58	5,41	0,00	0,00	0,00	0,00	6,99	2.146
Четинари	89,76			0,00	1,54	37,19	77,49	22,57	0,61	0,00	139,40	42.793
Лишћари	10,23		0,00	1,80	8,12	2,63	2,32	1,02	0,00	15,89	4.879	
УКУПНО	100,00		0,00	3,34	45,32	80,12	24,90	1,62	0,00	155,29	47.672	

в) Дрвна залиха по класама старости у м³:

Површина: 2. старосне класе 258,82 ha
3. старосне класе 48,46 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама					Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	
Јела	0,00	7,12	0,00	0,00	0,00	1.840
Смрча	0,00	0,46	0,00	0,00	0,00	120
Бијели бор	0,00	83,67	32,17	0,00	0,00	23.189
Црни бор	0,00	46,48	84,30	0,00	0,00	16.102
Ост. четинари	0,00	4,07	10,09	0,00	0,00	1.542
Буква	0,00	3,09	0,00	0,00	0,00	799
Храстови	0,00	6,31	5,94	0,00	0,00	1.918
Пл. лишћари	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	16
Ост. лишћари	0,00	6,67	8,69	0,00	0,00	2.146
Четинари	0,00	141,81	126,56	0,00	0,00	42.793
Лишћари	0,00	16,13	14,63	0,00	0,00	4.879
УКУПНО:	0,00	157,94	141,19	0,00	0,00	47.672

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,07	1,52	2,58	0,43	0,00	0,00	4,61	1.416
Лишћари	0,00	0,09	0,21	0,06	0,05	0,01	0,00	0,43	131
УКУПНО:	0,00	0,17	1,73	2,64	0,49	0,02	0,00	5,04	1.547

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	1,50	6,75	0,60	0,00	0,00	0,00	8,85	2.718
Лишћари	0,00	1,93	4,83	0,00	0,00	0,00	0,00	6,76	2.076
УКУПНО:	0,00	3,44	11,58	0,60	0,00	0,00	0,00	15,62	4.794

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	100	-	-	2	98
Лишћари	-	-	100	-	-	0	100

Категорија 4000 - Изданачке шуме

а) Површина изданачких шума у општини Теслић износи 4.956,85 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		m ³ /ha								
Јела	0,21	0,00	0,02	0,08	0,16	0,06	0,00	0,00	0,32	1.593
Смрча	0,04	0,00	0,01	0,03	0,03	0,00	0,00	0,00	0,07	329
Бијели бор	0,65	0,00	0,03	0,38	0,40	0,18	0,01	0,00	1,00	4.959
Црни бор	0,94	0,00	0,04	0,24	0,35	0,70	0,12	0,00	1,45	7.175
Ост. четинари	0,03	0,00	0,00	0,02	0,03	0,00	0,00	0,00	0,05	235
Буква	57,07	0,01	3,02	14,77	25,77	32,61	10,57	1,06	87,82	435.301
Храстови	27,24	0,03	1,93	10,99	15,49	11,86	1,59	0,04	41,93	207.821
Пл. лишћари	1,77	0,03	0,57	0,83	0,66	0,59	0,05	0,00	2,73	13.525
Ост. лишћари	11,22	0,03	2,81	6,86	4,34	2,93	0,25	0,06	17,27	85.621
Цер	0,82	0,00	0,01	0,11	0,45	0,63	0,06	0,00	1,26	6.242
Четинари	1,87	0,00	0,09	0,75	0,97	0,95	0,13	0,00	2,88	14.291
Лишћари	98,13	0,09	8,34	33,55	46,72	48,62	12,53	1,16	151,01	748.510
УКУПНО:	100,00	0,09	8,43	34,30	47,68	49,56	12,66	1,16	153,89	762.801

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,14	711
Лишћари	4,76	23.605
УКУПНО:	4,91	24.316

Категорија 4000 - Изданачке шуме – минирани дио категорије

а) Површина минираног дјела изданачких шума у општини Теслић износи 694,77 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		m ³ /ha								
Црни бор	0,19	0,00	0,00	0,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	185
Буква	64,76	0,00	4,48	21,89	35,26	24,90	5,17	0,00	91,70	63.709
Храстови	24,58	0,00	2,94	11,60	13,75	6,08	0,43	0,00	34,80	24.179
Пл. лишћари	0,14	0,00	0,00	0,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,19	134
Ост. лишћари	9,93	0,00	2,73	6,47	4,27	0,59	0,00	0,00	14,06	9.771
Цер	0,41	0,00	0,00	0,20	0,00	0,38	0,00	0,00	0,58	404
Четинари	0,19	0,00	0,00	0,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	185
Лишћари	99,81	0,00	10,16	40,36	53,28	31,94	5,60	0,00	141,34	98.197
УКУПНО:	100,00	0,00	10,16	40,62	53,28	31,94	5,60	0,00	141,60	98.382

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,01	9
Лишћари	4,94	3.435
УКУПНО:	4,96	3.444

Категорија 5000 - Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи 503,92 хектара.

Категорија 5000 - Површине подесне за пошумљавање и газдовање – минирани дио категорије

Површина ове категорије износи 53,03 хектара.

Категорија 6000 - Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

а) Површина шума неподесних за газдовање износи 308,95 хектара, а укупна површина категорије износи 538,07 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		m ³ /ha								
Јела	2,91	0,00	0,00	1,25	2,39	4,18	0,85	0,00	8,68	2.681
Буква	95,48	0,00	0,88	17,61	54,89	80,93	114,15	16,64	285,10	88.082
Ост.лишћари	1,61	0,00	0,20	2,58	1,01	1,02	0,00	0,00	4,81	1.487
Четинари	2,91	0,00	0,00	1,25	2,39	4,18	0,85	0,00	8,68	2.681
Лишћари	97,09	0,00	1,09	20,19	55,90	81,95	114,15	16,64	289,91	89.569
УКУПНО	100,00	0,00	1,09	21,44	58,28	86,13	115,00	16,64	298,59	92.250

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,03	0,00	0,20	0,03	0,00	0,26	80
Лишћари	0,00	0,01	0,39	0,82	1,84	0,95	0,11	4,13	1.275
УКУПНО:	0,00	0,01	0,41	0,82	2,05	0,98	0,11	4,39	1.355

Узурпације

Површина узурпација у општини Теслић износи 3.841,83 хектара.

Узурпације – минирани дио

Површина минираног дјела узурпација у општини Теслић износи 208,90 хектара.

3.4.2. Општина (064) - СТАНАРИ

Категорија 1000 - Високе шуме са природном обновом

а) Површина високих шума са природном обновом у општини Станари износи 918,14 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Јела	0,03	77	3,0	0,00	0,04	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06	52
Смрча	0,05		3,3	0,00	0,03	0,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10	89
Бијели бор	0,67		3,3	0,00	0,00	0,37	0,83	0,15	0,00	0,00	1,35	1.241
Црни бор	0,17		2,6	0,00	0,01	0,05	0,07	0,17	0,03	0,00	0,34	311
Ост. четинари	0,08		3,5	0,00	0,00	0,08	0,09	0,00	0,00	0,00	0,17	157
Буква	53,45		3,0	0,00	3,46	24,74	41,44	27,91	9,40	0,84	107,79	98.967
Храстови	30,00		2,4	0,01	2,32	14,11	22,39	19,98	1,69	0,00	60,50	55.551
Пл.лишћари	2,93		3,7	0,00	1,16	1,90	1,50	1,27	0,06	0,00	5,90	5.417
Ост.лишћари	11,72		3,8	0,00	2,95	9,22	6,59	4,47	0,41	0,00	23,64	21.705
Цер	0,91		3,6	0,00	0,02	0,52	0,72	0,57	0,00	0,00	1,83	1.676
Четинари	1,00			0,00	0,08	0,59	1,00	0,32	0,03	0,00	2,01	1.850
Лишћари	99,00		0,01	9,92	50,49	72,64	54,20	11,56	0,84	199,66	183.316	
УКУПНО	100,00		0,01	10,00	51,08	73,64	54,51	11,59	0,84	201,68	185.166	

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	24,63	54,18	21,19	36,34	5,72	57,94	0,00
Лишћари	20,82	51,18	28,00	26,41	18,12	53,96	1,51

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,05	0,07	0,03	0,00	0,00	0,15	139
Лишћари	0,00	0,41	1,86	2,15	1,24	0,12	0,00	5,78	5.311
УКУПНО:	0,00	0,41	1,91	2,21	1,27	0,12	0,00	5,94	5.450

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,66	0,18	0,00	0,00	0,00	0,84	768
Лишћари	0,00	1,46	5,21	5,03	8,86	2,52	0,00	23,07	21.181
УКУПНО:	0,00	1,46	5,87	5,21	8,86	2,52	0,00	23,91	21.949

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	0	22	78	0	0	100	0
Лишћари	2	9	89	4	15	72	9

е) Стање подмлатка у доба уређивања:

Врста дрвећа	Број биљака подмлатка по хектару			
	Висина у cm		Прсни пречник	Укупно
	10-50	50-130	0-5 cm	
Буква	1.648	547	440	2.635
Храстови	8.726	2.815	495	12.036
Племенити лишћари	3.943	723	1.276	5.942
Остали лишћари	1.810	117	330	2.257
Четинари	0	0	0	0
Лишћари	16.127	4.202	2.541	22.870
УКУПНО	16.127	4.202	2.541	22.870

Категорија 3000 - Шумске културе

а) Површина шумских култура са процјеђеном дрвном масом у општини Станари износи 211,64 хектара, што одговара и укупној површини шумских култура.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Смрча	1,32	66	3,0	0,00	0,29	1,25	0,71	0,00	0,00	0,00	2,25	477
Бијели бор	44,20		3,3	0,00	2,09	35,43	36,54	1,47	0,14	0,00	75,68	16.017
Црни бор	28,95		3,0	0,00	0,45	5,08	20,86	22,73	0,46	0,00	49,58	10.493
Ост.четинари	1,45		2,5	0,00	0,07	0,93	1,49	0,00	0,00	0,00	2,49	526
Буква	2,06		3,9	0,00	0,00	1,04	1,85	0,63	0,00	0,00	3,52	745
Храстови	14,48		3,2	0,00	3,22	8,21	9,79	3,29	0,29	0,00	24,80	5.249
Пл.лишћари	3,09		4,0	0,00	1,80	2,94	0,24	0,32	0,00	0,00	5,29	1.120
Ост.лишћари	4,05		4,1	0,00	1,12	3,30	1,78	0,73	0,00	0,00	6,94	1.468
Цер	0,39		4,5	0,00	0,00	0,41	0,26	0,00	0,00	0,00	0,68	143
Четинари	75,92			0,00	2,91	42,69	59,61	24,20	0,60	0,00	130,00	27.513
Лишћари	24,08		0,00	6,14	15,91	13,92	4,97	0,29	0,00	41,23	8.725	
УКУПНО	100,00		0,00	9,04	58,59	73,53	29,17	0,90	0,00	171,22	36.238	

в) Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина: 2. старосне класе 193,72 ha
3. старосне класе 17,92 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама					Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	
Смрча	0,00	2,46	0,00	0,00	0,00	477
Бијели бор	0,00	77,00	61,44	0,00	0,00	16.017
Црни бор	0,00	38,69	167,30	0,00	0,00	10.493
Ост. четинари	0,00	2,72	0,00	0,00	0,00	526
Буква	0,00	3,85	0,00	0,00	0,00	745
Храстови	0,00	23,24	41,69	0,00	0,00	5.249
Пл. лишћари	0,00	5,75	0,39	0,00	0,00	1.120
Ост. лишћари	0,00	7,13	4,80	0,00	0,00	1.468
Цер	0,00	0,74	0,00	0,00	0,00	143
Четинари	0,00	120,87	228,74	0,00	0,00	27.513
Лишћари	0,00	40,70	46,88	0,00	0,00	8.725
УКУПНО:	0,00	161,57	275,61	0,00	0,00	36.238

г) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	54,03	25,08	20,89	56,54	12,18	29,37	1,91
Лишћари	5,02	66,58	28,40	15,46	6,43	75,70	2,41

д) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,24	1,48	1,78	0,81	0,00	0,00	4,32	915
Лишћари	0,00	0,59	0,80	0,41	0,17	0,00	0,00	1,96	415
УКУПНО:	0,00	0,83	2,29	2,19	0,98	0,00	0,00	6,28	1.330

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	3,18	2,31	3,08	0,35	0,00	8,92	1.888
Лишћари	0,00	0,53	1,77	0,62	0,87	0,00	0,00	3,80	805
УКУПНО:	0,00	0,53	4,96	2,93	3,95	0,35	0,00	12,72	2.693

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	23	6	71	3	23	55	19
Лишћари	0	10	90	0	10	60	30

Категорија 4000 - Изданачке шуме

а) Површина изданачких шума у општини Станари износи 265,95 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		m ³ /ha								
Бијели бор	0,22	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,35	93
Црни бор	0,21	0,00	0,00	0,12	0,00	0,21	0,00	0,00	0,33	88
Буква	47,07	0,00	4,09	16,34	29,21	20,77	4,88	0,33	75,63	20.113
Храстови	32,89	0,00	1,11	11,08	21,74	18,73	0,19	0,00	52,85	14.055
Пл. лишћари	2,84	0,00	1,48	2,40	0,39	0,13	0,16	0,00	4,56	1.212
Ост. лишћари	15,33	0,00	2,05	9,50	7,41	5,55	0,12	0,00	24,63	6.550
Цер	1,46	0,00	0,14	1,60	0,61	0,00	0,00	0,00	2,34	623
Четинари	0,42	0,00	0,00	0,12	0,35	0,21	0,00	0,00	0,68	181
Лишћари	99,58	0,00	8,86	40,91	59,36	45,18	5,35	0,33	160,00	42.553
УКУПНО:	100,00	0,00	8,86	41,03	59,71	45,39	5,35	0,33	160,68	42.734

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,02	6
Лишћари	5,23	1.390
УКУПНО:	5,25	1.396

Категорија 5000 - Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи 26,10 хектара.

Категорија 6000 - Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи 7,03 хектара.

Узурпације

Површина узурпација у општини Станари износи 24,29 хектара.

3.5. Стање шумских комуникација и степен отворености шумскопривредног подручја

Отвореност шума чланом 26. Правилника о елементима и садржају шумскопривредних основа, приказује се дужином јавних и шумских камионских путева који пролазе кроз шуме и шумска земљишта или их тангирају и степеном отворености шумскопривредног подручја и привредних јединица, а посебно степеном отворености свих категорија шума. Степен отворености приказује се бројем километара саобраћајница на 1000 хектара, односно бројем метара саобраћајница по једном хектару.

На основу података посљедњег уређивања шума извршена је инвентура свих постојећих саобраћајница на шумскопривредном подручју и преглед стања је приказан по категоријама шума.

СТЕПЕН ОТВОРНОСТИ ШУМА ПО ПРИВРЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА И ЗА ШУМСКОПРИВРЕДНО ПОДРУЧЈЕ																		
Привредна јединица	Дужина путева (km)			Путеви који отварају површину (km)							Отвореност km/1000 ha							
	Дужина свих путева	Дужина путева који утичу на отвореност		Високе шуме са природном обновом	Високе деградиране шуме	Шумске културе	Изданаке шуме	Површине подесне за пошумљавање и газдовање	Површине неподесне за пошумљавање и газдовање	Укупно	Високе шуме са природном обновом	Високе деградиране шуме	Шумске културе	Изданаке шуме	Површине подесне за пошумљавање и газдовање	Површине неподесне за пошумљавање и газдовање	Укупно	
		Јавни	Шумски															
01 "Доња Велика Усора"	227,88	53,21	84,58	59,88	-	23,30	12,73	0,54	0,50	96,95	7,72	-	16,46	4,62	11,64	8,84	8,04	
02 "Горња Велика Усора"	251,83	27,84	131,95	121,11	-	11,88	4,51	-	4,42	141,92	9,61	-	25,17	12,53	-	10,65	10,19	
03 "Мала Усора"	151,70	38,19	65,12	38,43	-	9,30	4,74	1,48	0,15	54,10	7,90	-	11,90	3,95	9,43	4,27	7,69	
04 "Мала Укрина"	156,62	50,65	59,73	37,34	0,91	22,65	6,21	2,84	0,30	70,25	6,52	4,82	14,19	5,78	20,17	3,68	7,97	
05 "Велика Укрина"	96,28	30,48	32,09	38,20	-	7,90	-	0,73	0,27	47,10	10,65	-	11,86	-	3,38	10,10	10,51	
06 "Тешањка"	11,24	2,85	-	0,36	-	0,48	1,47	-	-	2,31	2,83	-	6,15	2,81	-	-	2,91	
07 "Љешница"	9,55	3,50	-	3,50	-	-	-	-	-	3,50	7,95	-	-	-	-	-	7,90	
08 "Немила -Бистричак"	2,80	-	2,91	2,80	-	-	-	-	-	2,80	5,41	-	-	-	-	-	5,21	
УКУПНО ШПП	907,90	206,72	376,38	301,62	0,91	75,51	29,66	5,59	5,64	418,93	8,47	2,76	15,07	5,01	9,59	9,10	8,71	

IV ПЛАНОВИ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА ЗА НАРЕДНИ УРЕЂАЈНИ ПЕРИОД

1. ПЛАН КОЛИЧИНЕ И ДИНАМИКЕ СЈЕЧА

1.1. План сјеча по ширим категоријама шума

На основу предходно приказаног стања, циљева газдовања и критеријума за утврђивање обима сјеча, за овај уређајни период планиран је следећи обим сјеча за шумскопривредно подручје.

Шира категорија шума	Површина (ha)	Врста дрвећа	Обим сјеча (етат) у m ³					
			Свеукупна дрвна маса			Маса крупног дрвета		
			За 10 година		Просјек годишње	За 10 година		Просјек годишње
			На цијелој површ.	По хектару		На цијелој површ.	По хектару	
1000	33.270,67	Четин.	366.500	11,02	36.650	307.860	9,25	30.786
		Лишћ.	984.000	29,58	98.400	797.040	23,96	79.704
		Свега	1.350.500	40,59	135.050	1.104.900	33,21	110.490
2000	323,35	Четин.	165	0,51	17	139	0,43	14
		Лишћ.	12.390	38,32	1.239	10.036	31,04	1.004
		Свега	12.555	38,83	1.256	10.175	31,47	1.017
3000	4.684,23 19,76	Четин.	116.100	24,79	11.610	97.524	20,82	9.752
		Лишћ.	68.750	14,68	6.875	55.688	11,89	5.569
		Свега	184.850	39,46	18.485	153.212	32,71	15.321
4000	5.222,80	Четин.	0	0	0	0	0	0
		Лишћ.	150.000	28,72	15.000	121.500	23,26	12.150
		Свега	150.000	28,72	15.000	121.500	23,26	12.150
Укупно	43.501,05	Четин.	482.765	11,10	48.277	405.523	9,32	40.552
		Лишћ.	1.215.140	27,93	121.514	984.263	22,63	98.426
		Свега	1.697.905	39,03	169.791	1.389.786	31,95	138.979

1.2. Обим сјеча по врстама дрвећа, дебљинској структури и квалитету

Обим сјеча (етат) у високим шумама са природном обновом по врстама дрвећа, дебљинској структури и квалитету

Површина: 33.270, 67 ha

Врста дрвећа	Обим сјеча у m ³ свеукупне дрвне масе							Укупно на цијелој површини	Маса крупног дрвета	
	Просјечно по хектару								На цијелој површини	Просјечно по хектару
	Дебљинске класе у cm									
	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	Свега			
Јела	0,15	0,95	1,89	3,25	0,71	0,01	6,96	231.699	194.627	5,85
Смрча	0,01	0,08	0,19	0,62	0,63	0,07	1,60	53.117	44.618	1,34
Бијели бор	0,02	0,15	0,27	0,41	0,03	0,00	0,87	29.079	24.426	0,73
Црни бор	0,03	0,21	0,45	0,73	0,16	0,00	1,57	52.342	43.967	1,32
Остали четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	264	222	0,01
Буква	0,28	1,62	3,53	9,67	6,82	0,47	22,40	745.202	603.614	18,14
Храст китњак	0,10	0,54	1,18	2,89	0,57	0,03	5,31	176.537	142.995	4,30
Пл. лишћари	0,06	0,10	0,14	0,21	0,10	0,02	0,64	21.129	17.115	0,51
Остали лишћари	0,17	0,43	0,31	0,25	0,05	0,00	1,21	40.391	32.717	0,98
Цер	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,02	741	600	0,02
Четинари	0,20	1,40	2,80	5,01	1,53	0,08	11,02	366.500	307.860	9,25
Лишћари	0,62	2,70	5,17	13,03	7,55	0,52	29,58	984.000	797.040	23,96
Укупно	0,82	4,10	7,97	18,05	9,07	0,60	40,60	1.350.500	1.104.900	33,21

Квалитетна структура обима сјеча:

Врста дрвећа	Техничке класе у %			
	1.	2.	3.	4.
Четинари	30,33	31,07	37,05	1,55
Лишћари	18,92	29,88	43,34	7,86

Обим сјеча (етап) у високим деградираним шумама по врстама дрвећа, дебљинској структури и квалитету

Површина: 323,35 ha

Врста дрвећа	Обим сјеча у m ³ свеукупне дрвне масе							Укупно на цијелој површини	Маса крупног дрвета	
	Просјечно по хектару								На цијелој површини	Просјечно по хектару
	Дебљинске класе у cm									
	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	Свега			
Јела	0,01	0,04	0,05	0,01	0,00	0,00	0,11	36	30	0,09
Бијели бор	0,00	0,06	0,03	0,03	0,00	0,00	0,12	39	33	0,10
Црни бор	0,05	0,19	0,03	0,00	0,00	0,00	0,27	88	75	0,23
Остали четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1	1	0,00
Буква	0,08	0,63	0,61	1,48	1,85	1,37	6,03	1.951	1.581	4,89
Храст китњак	0,44	1,40	3,36	18,30	5,99	0,41	29,89	9.665	7.829	24,21
Пл. лишћари	0,28	0,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,54	173	140	0,43
Остали лишћари	0,45	0,63	0,44	0,11	0,18	0,05	1,86	601	487	1,50
Четинари	0,06	0,29	0,11	0,04	0,00	0,00	0,51	165	139	0,43
Лишћари	1,25	2,91	4,41	19,89	8,02	1,83	38,32	12.390	10.036	31,04
Укупно	1,32	3,20	4,52	19,94	8,02	1,83	38,83	12.555	10.175	31,47

Квалитетна структура обима сјеча:

Врста дрвећа	Техничке класе у %			
	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	100,00	-
Лишћари	4,63	28,25	40,97	26,15

Обим сјеча (етат) у шумским културама по врстама дрвећа, дебљинској структури и квалитету

Површина: 4.684,23 ha

Врста дрвећа	Обим сјеча у m ³ свеукупне дрвне масе							Укупно на цијелој површини	Маса крупног дрвета	
	Просјечно по хектару								На цијелој површини	Просјечно по хектару
	Дебљинске класе у cm									
	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	Свега			
Јела	0,01	0,10	0,14	0,14	0,01	0,00	0,39	1.821	1.530	0,33
Смрча	0,05	0,34	0,22	0,07	0,00	0,00	0,68	3.169	2.662	0,57
Бијели бор	0,33	4,18	4,27	1,20	0,05	0,00	10,02	46.954	39.442	8,42
Црни бор	0,31	3,04	5,54	3,95	0,26	0,01	13,12	61.452	51.620	11,02
Ост. четин.	0,01	0,15	0,29	0,13	0,00	0,00	0,58	2.703	2.270	0,48
Буква	0,43	0,85	0,93	1,08	0,77	0,06	4,12	19.283	15.619	3,33
Храст китњ.	0,65	1,70	1,69	1,93	0,46	0,05	6,48	30.338	24.574	5,25
Пл.лишћари	0,24	0,32	0,21	0,12	0,01	0,00	0,91	4.246	3.439	0,73
Ост.лишћари	0,80	1,21	0,63	0,38	0,05	0,00	3,07	14.380	11.648	2,49
Цер	0,00	0,03	0,05	0,02	0,00	0,00	0,11	503	408	0,09
Четинари	0,71	7,81	10,46	5,48	0,32	0,01	24,79	116.100	97.524	20,82
Лишћари	2,12	4,12	3,51	3,53	1,29	0,11	14,68	68.750	55.688	11,89
Укупно	2,83	11,93	13,97	9,01	1,62	0,12	39,47	184.850	153.212	32,71

Квалитетна структура обима сјеча:

Врста дрвећа	Техничке класе у %			
	1.	2.	3.	4.
Четинари	30,73	11,74	55,88	1,65
Лишћари	12,81	9,51	60,03	17,65

Обим сјеча (етаг) у изданаљким шумама по врстама дрвећа и дебљинској структури

Површина: 5.222,80 ha

Врста дрвећа	Обим сјеча у m ³ свеукупне дрвне масе								Укупно на цијелој површини	Маса крупног дрвета	
	Просјечно по хектару									На цијелој површини	Просјечно по хектару
	Дебљинске класе у cm										
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	Свега			
Буква	0,00	0,58	2,82	4,92	6,07	1,95	0,20	16,53	86.355	69.947	13,39
Храст китњак	0,00	0,36	2,08	3,00	2,32	0,29	0,01	8,06	42.072	34.078	6,52
Племен.лишћари	0,00	0,12	0,17	0,12	0,11	0,01	0,00	0,54	2.794	2.263	0,43
Остали лишћари	0,00	0,53	1,33	0,85	0,58	0,05	0,01	3,35	17.477	14.157	2,71
Цер	0,00	0,00	0,04	0,09	0,11	0,01	0,00	0,25	1.302	1.054	0,20
Укупно	0,00	1,60	6,43	8,98	9,19	2,31	0,21	28,72	150.000	121.500	23,26

1.3. План сјеча по општинама

Општина – (053) Теслић

Категорија шума	Површина (ha)	Врста дрвећа	План сјеча у m ³					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	По хектару		На цијелој површини	По хектару	
Високе шуме са природном обновом	32.352,53	Четинари	366.201	11,32	36.620	307.609	9,51	30.761
		Лишћари	955.061	29,52	95.506	773.599	23,91	77.360
		Укупно	1.321.261	40,84	132.126	1.081.208	33,42	108.121
Високе деградиране шуме	323,35	Четинари	165	0,51	17	139	0,43	14
		Лишћари	12.390	38,32	1.239	10.036	31,04	1.004
		Укупно	12.555	38,83	1.256	10.175	31,47	1.017
Шумске културе	4.472,59	Четинари	111.429	24,91	11.143	93.601	20,93	9.360
		Лишћари	64.845	14,50	6.484	52.524	11,74	5.252
		Укупно	176.274	39,41	17.627	146.125	32,67	14.612
Изданачке шуме	4.956,85	Четинари	0	0,00	0	0	0,00	0
		Лишћари	141.931	28,63	14.193	114.964	23,19	11.496
		Укупно	141.931	28,63	14.193	114.964	23,19	11.496
Укупно	42.105,32	Четинари	477.795	11,35	47.779	401.348	9,53	40.135
		Лишћари	1.174.226	27,89	117.423	951.123	22,59	95.112
		Укупно	1.652.021	39,24	165.202	1.352.471	32,12	135.247

Општина – (064) Станари

Категорија шума	Површина (ha)	Врста дрвећа	План сјеча у m ³					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	По хектару		На цијелој површини	По хектару	
Високе шуме са природном обновом	918,14	Четинари	299	0,33	30	251	0,27	25
		Лишћари	28.939	31,52	2.894	23.441	25,53	2.344
		Укупно	29.239	31,85	2.924	23.692	25,80	2.369
Шумске културе	211,64	Четинари	4.671	22,07	467	3.923	18,54	392
		Лишћари	3.905	18,45	391	3.163	14,95	316
		Укупно	8.576	40,52	858	7.087	33,49	709
Изданачке шуме	265,95	Четинари	0	0,00	0	0	0,00	0
		Лишћари	8.069	30,34	807	6.536	24,58	654
		Укупно	8.069	30,34	807	6.536	24,58	654
Укупно	1.395,73	Четинари	4.970	3,56	497	4.175	2,99	417
		Лишћари	40.914	29,31	4.091	33.140	23,74	3.314
		Укупно	45.884	32,87	4.588	37.315	26,74	3.731

2. ПЛАН ИСКОРИШЋАВАЊА ШУМА

План искоришћавања шума базира се на коришћењу планираног обима сјеча (етата), односно планираног обима сјеча за шумскопривредно подручје, привредне јединице и подручје општине. За наведене уређајне јединице план искоришћавања шума садржи обим и структуру производње шумских дрвних сортимената по врстама дрвећа. Поред наведеног план искоришћавања шума за шумскопривредно подручје као цјелину садржи приказ главних карактеристика технологије искоришћавања која ће се примјењивати и план средстава рада која су потребна за реализацију планиране производње.

С обзиром на могућност кориштења осталих шумских производа, потребно је за шумскопривредно подручје као цјелину утврдити планове: сакупљања љековитог биља, сакупљања јестивих гљива, шумских плодова и др. Овај план садржи врсте и количине производа и приказ услова које је потребно обезбједити за реализацију планиране производње.

2.1. План искоришћавања шумских дрвних сортимената

На основу планираног обима сјеча за шумскопривредно подручје, привредне јединице и подручја општина утврђен је обим и структура производње дрвних сортимената по врстама дрвећа за наредни уређајни период. За процјену процентуалног удјела шумских дрвних сортимената у свеукупној запремини планираној за сјечу у наредном уређајном периоду, по техничким квалитетним класама и дебљинским класама у високим шумама, кориштене су сортиментне таблице на бази свеукупне дрвне масе и масе крупног дрвета. Сортиментне таблице су објављене у раду «Таблице таксационих елемената високих и изданачких шума у СР Босни и Херцеговини», В.Матић, et.al., Сарајево, 1980. За дату врсту дрвећа и техничку класу стабала, из таблица се директно читавају процентуални удјели појединих врста шумских сортимената, по дебљинским класама. Множењем прочитаних процената са запремином дрвета и дјелењем са 100, добијају се количине појединих врста шумских дрвних сортимената (m^3) који се могу израдити из планираног обима сјеча, одређене врсте дрвећа, техничке класе и дебљинске структуре.

Поменуте таблице служе за процјену удјела шумских дрвних сортимената јеле, смрче и букве. Недостају сортиментне таблице за бијели бор, црни бор, али при изради шумскопривредних основа за бијели и црни бор могу се користити сортиментне таблице израђене за смрчу, водећи рачуна о дебљини коре код борова у односу на смрчу.

Удио сортимената се може утврдити и на основу сортиментних таблица на бази крупног дрвета, што значи да се помоћу првих и других сортиментних таблица добијају исте количине сортимената, у првом случају израчунате на бази запремине свеукупне дрвне масе, а у другом на бази запремине крупног дрвета.

Користећи предходно наведене сортиментне таблице на бази свеукупне дрвне масе утврђен је асортиман дрвних сортимената по категоријама шума и укупно за шумскопривредно подручје као цјелину.

Структура етата по сортиментима, односно добијени проценти учешћа појединих сортимената у укупном обиму сјеча су просјечне вриједности за ширу категорију шума.

2.1.1. Производња шумских дрвних сортимената по категоријама шума за шумскопривредно подручје

Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
Ф	0,15	550	0,42	4.133	4.683
Л		0	0,42	4.133	4.133
ПТ ₁	13,11	48.048	7,93	78.031	126.079
ПТ ₂	18,29	67.033	9,03	88.855	155.888
ПТ ₃	14,81	54.279	12,51	123.098	177.377
ТТ	0,90	3.299	0	0	3.299
Јамско дрво	9,81	35.954	0	0	35.954
Ситно техничко дрво	0,85	3.115	0	0	3.115
Целулозно дрво	13,21	48.415	6,34	62.386	110.800
Огревно дрво	0,36	1.319	35,40	348.336	349.655
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	71,49	262.011	72,05	708.972	970.983
Отпадак	28,51	104.489	27,95	275.028	379.517
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	366.500	100,00	984.000	1.350.500

Структура етата по сортиментима за високе деградиране шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
ПТ ₁	-		0,92	114	114
ПТ ₂	-		2,39	296	296
ПТ ₃	-		3,45	427	427
ТТ стубови	2,70	4	-		4
Јамско дрво	37,25	61	-		61
Ситно техничко дрво	6,95	11	-		11
Целулозно дрво	12,70	21	18,65	2.311	2.332
Огревно	-		45,34	5.618	5.618
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	59,60	98	70,75	8.766	8.864
Отпадак	40,40	67	29,25	3.624	3.691
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	165	100,00	12.390	12.555

Структура етата по сортиментима за шумске културе

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
ПТ1	5,05	5.863	1,07	736	6.599
ПТ2	15,31	17.775	3,42	2.351	20.126
ПТ3	6,96	8.081	8,82	6.064	14.144
ТТ стубови	4,08	4.737	0	0	4.737
Јамско дрво	18,19	21.119	0	0	21.119
Ситно техничко дрво	1,64	1.904	0	0	1.904
Целулозно дрво	11,76	13.653	16,94	11.646	25.300
Огревно			38,51	26.476	26.476
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	62,99	73.131	68,76	47.273	120.404
Отпадак	37,01	42.969	31,24	21.478	64.446
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	116.100	100,00	68.750	184.850

Структура етата по сортиментима за изданацке шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
ПТ2	-	-	6,38	9.570	9.570
ПТ3	-	-	6,62	9.930	9.930
Целулозно дрво	-	-	19,26	28.890	28.890
Огревно	-	-	32,56	48.840	48.840
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	-	-	64,82	97.230	97.230
Отпадак	-	-	35,18	52.770	52.770
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	-	-	100,00	150.000	150.000

Структура дрвних сортимената свих категорија шума на шумскопривредном подручју

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
Ф	0,11	550	0,34	4.133	4.683
Л	0,00	0	0,34	4.133	4.133
ПТ ₁	11,17	53.911	6,49	78.881	132.792
ПТ2	17,57	84.808	8,32	101.072	185.880
ПТ3	12,92	62.360	11,48	139.519	201.879
ТТ	1,67	8.040	0,00	0	8.040
Јамско дрво	11,83	57.134	0,00	0	57.134
Ситно техничко дрво	1,04	5.030	0,00	0	5.030
Целулозно дрво	12,86	62.089	8,66	105.233	167.321
Огревно дрво	0,27	1.319	35,33	429.270	430.589
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	69,44	335.241	70,96	862.241	1.197.482
Отпадак	30,56	147.525	29,04	352.900	500.425
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	482.766	100,00	1.215.141	1.697.907

2.1.2. Производња шумских дрвних сортимената по категоријама шума за општине

Општина: (053) – Теслић

Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно m ³
	%	m ³	%	m ³	
Ф	0,15	549	0,42	4.011	4.561
Л	0	0	0,42	4.011	4.011
ПТ ₁	13,11	48.009	7,93	75.736	123.745
ПТ ₂	18,29	66.978	9,03	86.242	153.220
ПТ ₃	14,81	54.234	12,51	119.478	173.712
ТТ	0,90	3.296	0	0	3.296
Јамско дрво	9,81	35.924	0	0	35.924
Ситно техничко дрво	0,85	3.113	0	0	3.113
Целулозно дрво	13,21	48.375	6,34	60.551	108.926
Огревно дрво	0,36	1.318	35,40	338.092	339.410
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	71,49	261.797	72,05	688.121	949.919
Отпадак	28,51	104.404	27,95	266.940	371.343
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	366.201	100,00	955.061	1.321.262

Структура етата по сортиментима за високе деградиране шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно m ³
	%	m ³	%	m ³	
ПТ ₁	-	0	0,92	114	114
ПТ ₂	-	0	2,39	296	296
ПТ ₃	-	0	3,45	427	427
ТТ стубови	2,70	4	0	0	4
Јамско дрво	37,25	61	0	0	61
Ситно техничко дрво	6,95	11	0	0	11
Целулозно дрво	12,70	21	18,65	2.311	2.332
Огревно	0	0	45,34	5.618	5.618
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	59,60	98	70,75	8.766	8.864
Отпадак	40,40	67	29,25	3.624	3.691
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	165	100,00	12.390	12.555

Структура етата по сортиментима за шумске културе

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
ПТ1	5,05	5.627	1,07	694	6.321
ПТ2	15,31	17.060	3,42	2.218	19.277
ПТ3	6,96	7.755	8,82	5.719	13.475
ТТ стубови	4,08	4.546	0	0	4.546
Јамско дрво	18,19	20.269	0	0	20.269
Ситно техничко дрво	1,64	1.827	0	0	1.827
Целулозно дрво	11,76	13.104	16,94	10.985	24.089
Огревно	0	0	38,51	24.972	24.972
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	62,99	70.189	68,76	44.587	114.777
Отпадак	37,01	41.240	31,24	20.258	61.497
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	111.429	100,00	64.845	176.274

Структура етата по сортиментима за изданацке шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
ПТ2	-	-	6,38	9.055	9.055
ПТ3	-	-	6,62	9.396	9.396
Целулозно дрво	-	-	19,26	27.336	27.336
Огревно	-	-	32,56	46.213	46.213
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	-	-	64,82	92.000	92.000
Отпадак	-	-	35,18	49.931	49.931
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	-	-	100,00	141.931	141.931

Општина: (064) – Станари

Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
Ф	0,15	0	0,42	122	122
Л	0	0	0,42	122	122
ПТ ₁	13,11	39	7,93	2.295	2.334
ПТ2	18,29	55	9,03	2.613	2.668
ПТ3	14,81	44	12,51	3.620	3.665
ТТ	0,90	3	0	0	3
Јамско дрво	9,81	29	0	0	29
Ситно техничко дрво	0,85	3	0	0	3
Целулозно дрво	13,21	39	6,34	1.835	1.874
Огревно дрво	0,36	1	35,40	10.244	10.245
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	71,49	214	72,05	20.851	21.064
Отпадак	28,51	85	27,95	8.088	8.174
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	299	100,00	28.939	29.238

Структура етата по сортиментима за шумске културе

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				Укупно м ³
	Четинари		Лишћари		
	%	м ³	%	м ³	
ПТ1	5,05	236	1,07	42	278
ПТ2	15,31	715	3,42	134	849
ПТ3	6,96	325	8,82	344	670
ТТ стубови	4,08	191	0	0	191
Јамско дрво	18,19	850	0	0	850
Ситно техничко дрво	1,64	77	0	0	77
Целулозно дрво	11,76	549	16,94	662	1.211
Огревно	0	0	38,51	1.504	1.504
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	62,99	2.942	68,76	2.685	5.627
Отпадак	37,01	1.729	31,24	1.220	2.949
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	4.671	100,00	3.905	8.576

Структура етата по сортиментима за изданачке шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				Укупно м ³
	Четинари		Лишћари		
	%	м ³	%	м ³	
ПТ2	-	-	6,38	515	515
ПТ3	-	-	6,62	534	534
Целулозно дрво	-	-	19,26	1.554	1.554
Огревно	-	-	32,56	2.627	2.627
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	-	-	64,82	5.230	5.230
Отпадак	-	-	35,18	2.839	2.839

2.1.3. План коришћења осталих шумских производа

У наредном уређајном периоду потребно је истражити могућности сакупљања и производње осталих шумских производа, те у оквиру извођачких пројеката покушати плански организовати ову производњу.

Откупне цијене осталих шумских производа омогућавају (уз добру организацију, рационално сакупљање, сушење, дистрибуцију) додатну зараду у шумарству. Свакако да се бављење пословима на сакупљању, сушењу, доради и дистрибуцији љековитог биља, шумских плодова, гљива и осталог, захтјева озбиљан стручан и организован рад, па у том смислу треба сачинити посебан програм који би углавном обухватио:

- избор комерцијалних врста љековитог биља, гљива и осталих шумских производа са којима располаже шумскопривредно подручје,
- избор локације за откуп и ускладиштење и
- израда организације и систематизације радних мјеста.

Искоришћавањем осталих шумских производа, пружа се могућност упошљавања инвалида рада и радника са преосталом радном способношћу, којих у свим организационим дијеловима предузећа има релативно доста.

У складу са законском регулативом на овом шумскопривредном подручју може се вршити:

- сакупљање разних шумских плодова,
- сакупљање љековитог биља и
- сакупљање јестивих гљива.

Економска вриједност која би се остварила производњом осталих шумских производа није безначајна. Посебан значај ова дјелатност има по питању рјешавања технолошких вишкова, као и запошљавање нове радне снаге у оквиру шумског газдинства.

2.1.3.1. Потенцијалне могућности коришћења љековитог биља

Основ животне средине на овом шумскопривредном подручју чине природни ресурси шумског дрвећа, грмља и приземне вегетације. Они заједно као шумски екосистем представљају значајну природну, а у исто вријеме и производну категорију која је од општег и посебног интереса за привредни развој овог подручја.

У складу са законском регулативом за наредних 10 година потребно је предвидјети динамику коришћења ових природних ресурса. План коришћења љековитог и ароматичног биља углавном ће зависити од слjedeћих фактора:

- распрострањеност, бројност и учесталост љековитог и ароматичног биља,
- способност репродукције, односно степен учесталости и обнове и
- бројност функција и непосредна корист од љековитог и ароматичног биља.

При последњем уређивању шума није вршено утврђивање бројности љековитог биља на репрезентативним узорцима, али је евидентирана учесталост и распрострањеност на основу окуларног запажања. На основу ових података запажена је и дјелимично утврђена појава слjedeћих врста љековитог и ароматичног биља, приказана у наредној табели:

Латински назив	Народни назив	Употреба дијелова
<i>Hypericum perforatum L.</i>	Кантарион	Стабло и цвијет
<i>Allium ursinum L.</i>	Дивљи лук	Стабо и гомољ
<i>Achillea millefolium</i>	Хајдучка трава	Стабло и цвијет
<i>Thymus serpyllum L.</i>	Мајчина душица	Стабло и цвијет
<i>Asperula odorata</i>	Лазаркиња	Стабло и цвијет
<i>Rubus hirtus w.et.k.</i>	Купина	Корјен, стабло и плод

<i>Juniperus communis</i>	Смрека, вења	Плод
<i>Crataegus monogyna L.</i>	Глог	Плод
<i>Erythraea centaurium</i>	Кичица	Стабло и цвијет
<i>Corylus avellana L.</i>	Љеска	Плод
<i>Atropa belladonna</i>	Велебиље, буника	Стабло и лист
<i>Urtica dioica</i>	Коприва	Коријен и лист
<i>Valeriana officinalis</i>	Одољен	Коријен
<i>Sambucus nigra</i>	Базга	Цвијет и лист
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Боровница	Плод и лист

Поред ових врста постоје и многе друге, али овдје смо издвојили само оне које су запажене као чешће. Наведене биљне врсте налазе се на њиховим природним стаништима и јављају се појединачно или у већим групама. Познато је да биљке у току године не садрже исте количине љековитих материја, већ се њихов садржај у току њиховог раста и развоја мјења. Тако се лист сабира у току цвјетања, дакле у вријеме када садрже највише активних материја. Подземни дијелови биљака, а посебно коријен вади се у јесен, на крају вегетационог периода, када је садржај активних материја највећи.

Без детаљне хемијске анализе и лабораторијског испитивања љековитих својстава љековитог биља, не могу се правилно утврдити вриједности и љековита својства наведеног биља. Односно, прије него што се приступи сакупљању љековитог биља потребно је урадити припремне радове као што су:

- избор комерцијалних врста љековитог биља,
- избор локације за откуп и ускладиштење,
- избор локације за подизање сушаре и
- начин транспорта до прерађивача.

2.1.3.2. Корисне врсте гљива и њихове производне могућности

Потенцијалне могућности сакупљања и производње јестивих гљива на овом шумскопривредном подручју, научно нису довољно истражене. Међутим, заступљеност јестивих гљива на овом подручју је значајна, што је уочено приликом последњег уређивања шума.

Користећи научне радове и објављену стручну литературу, утврђено је дјелимично потенцијал јестивих гљива на овом шумскопривредном подручју, те у зависности од категорије шума приказане се највредније врсте у сљедећој табели:

Преглед јестивих гљива на шумскопривредном подручју	
Латински назив	Народни назив
<i>Boletus edulis Bull.</i>	Прави, јесенски вргањ
<i>Boletus aestivalis Poul.</i>	Прољетни, мрежаста вргањ,
<i>Cantharellus cibarius Fr.</i>	Лисичарка,
<i>Lactarius piperatus L.</i>	Мљечница, Папрена мљечница
<i>Amanita caesarea</i>	Благва
<i>Macrolepiota prominens</i>	Бијела сунчаница
<i>Morchella conica</i>	Смрчак

Прије него што се приступи сакупљању јестивих гљива, треба да упознамо отровне гљиве, као што су зелена пупавка (*Amanita phalloides*), која се јавља најчешће у храстовим и буковим шумама. Поред ње на овом подручју постоји могућност присуства отровног вргања, *Boletus satanus* (лудара, бљутавка), који се најчешће јавља у буковим и храстовим шумама. Њено природно станиште су најчешће приморски крајеви, али може се јављати и у континенталном подручју.

Зелена пупавка узрокује око 95 % свих тровања од стране гљива са смртоносним исходом. Први знаци тровања уочавају се касно, зато је љубитељима гљива потребно организовати стручна и научна предавања, о начину сакупљања и детерминацији јестивих гљива.

Материјална корист од организованог сакупљања гљива је велика и позната, па је зато потребно урадити квалитетне програме у циљу коришћења ових природних потенцијала.

Питање коришћења осталих шумских производа је посљедњих година актуелизовано, а регулисано је према Правилнику о условима коришћења осталих шумских производа и начину сакупљања њихових надокнада (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 8/10 и 97/13). У складу с наведеним ЈПШ „Шуме РС“ а.д. Соколац је расписало „Јавни конкурс за коришћење осталих шумских производа у шуми и на шумском земљишту у власништву Републике Српске” за 2016. годину. Међутим, за ово подручје није потписан ни један Уговор о коришћењу осталих шумских производа.

3. ПЛАН ШУМСКОУЗГОЈНИХ РАДОВА

План шумскоузгојних радова, као и сви други планови газдовања, по врсти и обиму за Усорско-укринско шумскопривредно подручје у наредном уређајном периоду од 01.01.2017. до 31.12.2026. године је производ стања шума и шумског земљишта, циљева газдовања по газдинским класама, утврђеног обима сјеча и важећих законских прописа.

На основу предњих поставки утврђен је и у наредном излагању приказан план шумскоузгојних радова за шумскопривредно подручје, газдинске класе, привредне јединице и подручје општина.

3.1. Врста и обим шумскоузгојних радова

3.1.1. Врста шумскоузгојних радова

Полазећи од стања шума и циљева газдовања шумама на овом шумскопривредном подручју предвиђене су слjedeће врсте шумскоузгојних радова:

- **Пошумљавање садњом садница**

- ✓ у високим шумама са природном обновом у циљу комплетирања природне обнове,
- ✓ у високим деградираним шумама након чисте сјече и
- ✓ у шибљацима и голетима подесним за пошумљавање.

- **Њега шумских култура**

Њега шумских култура обухвата све активности на њези култура (окопавање, чишћење од непожељних врста, освјетљавање....) које ће бити подигнуте у наредном уређајном периоду, као и у класама старости шумских култура испод 1/5 опходње.

- **Попуњавање шумских култура**

Врше се ако је неуспјех пошумљавања послије прве године од оснивања већи од 20% или ако су се посушиле саднице у већој групи на некој површини у култури, а попуњавање шумских култура планира се до 10 % пошумљених површина. Стварне површине за попуњавање утврдиће се према записницима Комисије за колаудацију.

- **Њега природних састојина**

Њега природних састојина обухвата све прореди у развојним фазама од летвењака до зрелих састојина за сјечу по принципу позитивне селекције. Њега природних састојина проводи се редовним сјечама у оквиру предвиђеног система газдовања.

- **Природно обнављање састојина**

Узгојне мјере које се изводе у фази процеса природног обнављања шума са циљем да се на сјечини обезбједе повољни услови за клијање сјемена и развој подмлатка.

- **Њега природног подмлатка**

Њега природног подмлатка проводи се освјетљавањем у циљу разређивања прегустог склопа и регулисања састава састојине и уклањањем приземне флоре и жбуња и сјечом фенотипски лоших и оштећених јединки.

3.1.2. Обим шумскоузгојних радова

Обим шумскоузгојних радова планиран је на основу сљедећих елемената:

- У високим шумама са природном обновом у циљу комплетирања природне обнове на укупној површини од 59,59 хектара потребно је извршити пошумљавање садњом одговарајућих садница. Попуњавање се планира на 10 % површине што износи 5,96 хектара, а њега садница након пошумљавања на 59,59 хектара.
- Обим радова на њези шумских култура обухвата површину постојећих шумских култура испод таксационог прага на укупној површини од 19,76 хектара и шумске културе које се планирају подићи средствима проширене репродукције у наредном уређајном периоду на укупној површини од 162,68 хектара.
- Радови у проширеној репродукцији шума обухватају пошумљавање површина подесних за пошумљавање и газдовање на површини од 120,0 хектара и пошумљавање површина предвиђених за чисту сјечу у оквиру високих деградираних шума на површини од 42,68 хектара.

У складу са предњим констатацијама планиране су сљедеће врсте и обим шумскоузгојних радова за шумскопривредно подручје, за газдинске класе и привредне јединице:

3.1.3. План шумскоузгојних радова за шумскопривредно подручје

Врста рада	Планирано (ха)	
	За 10 година	Просјечно годишње
Пошумљавање садњом садница	222,27	22,23
Попуњавање пошумљених површина	22,23	2,23
Њега новоподигнутих шумских култура	222,27	22,23
Њега постојећих култура испод таксационог прага	19,76	1,98
Природна обнова	3.321,11	332,11
Њега природног подмлатка	3.321,11	332,11

3.1.4. План шумскоузгојних радова по општинама

А. Проста репродукција шума

План шумскоузгојних радова у високим шумама са природном обновом по општинама							
ОПШТИНА (ШИФРА)	Површина	Природна обнова састојина	Комплетирање природне обнове				Њега природног подмлатка
			Њега природних састојина	Вјештачко обнављање (пошумљавање)	Попуњавање	Њега садница након садње	
хектара							
„Теслић“	32.352,53	3.229,29	29.123,24	59,59	5,96	59,59	3.229,29
„Станари“	918,14	91,81	826,33	0,00	0,00	0,00	91,81
СВЕГА:	34.270,67	3.321,11	29.949,56	59,59	5,96	59,59	3.321,11

План шумскоузгојних радова у шумским културама испод таксационог прага по општинама						
ОПШТИНА (ШИФРА)	Површина шумских култура	Природна обнова састојина	Припрема земљишта за природно подмлађивање	Пошумљавање	Попуњавање	Њега култура
хектара						
„Теслић“	4.492,35	-	-	-	-	19,76
„Станари“	211,64	-	-	-	-	-
СВЕГА:	4.703,99	-	-	-	-	19,76

Б. Проширена репродукција шума

План шумскоузгојних радова у високим деградираним шумама и на површинама подесним за пошумљавање и газдовање по општинама						
Привредна јединица	Површина шире категорије 5000	Површина шире категорије 2000	Пошумљавање унутар деградираних шума	Пошумљавање голети	Попуњавање	Њега култура
хектара						
„Теслић“	503,92	323,35	42,68	120,00	16,27	162,68
„Станари“	26,10	-	-	-	-	-
Укупно	530,02	323,35	42,68	120,00	16,27	162,68

4. ПЛАН ЗАШТИТЕ ШУМА

Шуме као најважнији природни екосистем стално су изложене утицају штетних биотских и абиотских утицаја. Нерационална експлоатација шума у многим случајевима је тешко нарушила шумске ауторегулационе заштитне механизме и тиме отворила врата дјеловању читавог ланца негативних фактора средине. Врло често овакви поступци су довели до поремећаја у биоценоском односу, односно преостале шуме данас често представљају поремећене шумске биоценозе. Врло често је ово главни разлог што данашње шуме страдају од разних штетних утицаја (абиотичких и биотичких). Ако желимо сачувати основне вриједности шума на овом шумскопривредном подручју, треба обратити велику пажњу на заштиту и чување шума, јер су оне подложне опасностима од пожара, биљних болести, напада штетних инсеката, штетног дјеловања човјека и др. Појава ових штетних фактора у протеклом уређајном периоду значајно је утицала на здравствено стање шума овог подручја.

Дакле, потребно је благовремено проводити прореди, санитарне сјече, успостављање шумског реда, стално постављање и праћење ловних стабала и феромонских клопки.

Такође, сушење шума као стихијски и динамичан процес има за посљедицу глобалан и трајан поремећај биолошке стабилности шумских екосистема и животне средине у цјелини, неминовно узрокује смањење прираста, производне снаге и квалитета састојина, прерану сјечу, умањење функционалних ефеката функција шума, а у планском и организационом смислу ревизију планова газдовања шумама, концентрацију свих шумско узгојних радова у комплексу захваћеном сушењем, чиме се неминовно увећавају негативни биланси у коришћењу шума.

Поред наведеног важно је напоменути штете изазване од стране човјека, гдје се примјеном тешких трактора јављају оштећења на стаблима и шумском земљишту. Али, примјеном оптималних средстава рада при извлачењу дрвних сортимената, те кретањем машина само по пројектованим тракторским влакама, ове штетне последице се свде на разумну мјеру.

Глобална заштита шума и шумског земљишта у складу са законском регулативом је приоритетна и обавезујућа мјера при управљању и газдовању са природним ресурсима и осталим потенцијалима на подручју. У наредном уређајном периоду проводиће се како превентивне тако и репресивне мјере с основним циљем очувања шумских и других екосистема у што бољем здравственом и природнијем стању.

4.1. Врсте шумских штета и мјере заштите

Шуме на овом подручју представљају објекте од посебног друштвеног значаја и интереса, те њихова заштита и чување су приоритетне мјере у наредном уређајном периоду. Успјешна заштита шума и шумског земљишта може се остварити примјеном научних, у пракси провјерених метода заштите шума и шумског земљишта.

План заштите и чувања шума утврђен је за шумскопривредно подручје као цјелину. План обухвата обим мјера и радова на превентивној и репресивној заштити од бројних и у дјеловању удружених штетних фактора. Полазећи од досадашњих причињених штета и оних које се могу очекивати у наредном периоду, приказани су слједећи планови заштите шума и шумског земљишта:

- заштита шума од штетног дјеловања човјека,
- заштита шума од стоке и дивљачи,
- заштита шума од биљних болести, инсеката и других штеточина,
- заштита шума од елементарних непогода и
- заштита шума од пожара.

Планом су утврђени организациони, материјални и кадровски услови који ће се обезбједити за извршење плана заштите и чувања шума на овом шумскопривредном подручју.

4.1.1. Заштита шума од штетног дјеловања човјека

Чување шума се организује као превентивна мјера, да би се сачувала национална добра од отуђивања. Да би се спријечиле бесправне сјече и отуђивање дрвних сортимената, а у складу са законском регулативом (Закон о шумама Републике Српске) израђује се програм заштите и чувања шума, те у том смислу се организује чуварска служба. Ово Шумско газдинство, као и сва газдинства у оквиру Јавног предузећа има већ организовану чуварску службу.

Чуварска служба неопходна је у смислу наведеног закона, да се спријечи пустошење шума, сјеча шума која није одобрена као редован вид обнављања шума, крчење шума, забрани пашарење, жирење, брст, кресање грана, ако шумскопривредном основом није другачије одређено.

Грађани и правна лица која нанесу штету шумама дужни су кориснику шума надокнадити штету према оштетном цјеновнику. Штете (са познатим починиоцима) настале дјеловањем човјека у претходном уређајном периоду су износиле 1.178.970,70 КМ, односно отуђено је према званичном извјештају 16.435,22 m³ дрвне масе. Наведено би требало бити довољан разлог да се чуварска служба на овом подручју квалитетније организује, односно може се констатовати да чуварска служба на овом подручју није организована квалитетно или чувари шума не обављају на професионалан начин свој посао. У наредном периоду чуварска служба се мора квалитетније организовати, односно Шумско газдинство мора предузети све потребне мјере да се количина бесправних сјеча смањи, односно потпуно елиминише.

4.1.2. Заштита шума од стоке и дивљачи

Чланом 62. став 1. Закона о шумама прописано је: „Паша у шумама у својини Републике није дозвољена“. Став 2. истог члана закона каже: „Ако не постоји опасност од угрожавања функција шуме, укључујући биодиверзитет, корисник шума и шумског земљишта у својини Републике може издати дозволу за пашу, односно жирење, осим за пашу и брст коза, у случајевима:

- када је висина дрвећа таква да им стока не може наносити штету,
- гдје се не врше мелиорациони радови у шумама,
- у којима није у току вјештачко или природно подмлађивање шума,
- гдје се шуме не налазе на земљишту подложном развијавању вјетром, клизању,
- да шуме нису оштећене од пожара и
- да шуме нису издвојене као сјеменски објекти или резервати природе“.

Став 5. истог члана закона каже: „Корисник шуме и шумског земљишта у својини Републике има право наплате пашарине по цјеновнику“

Приступ стоке на пашу, односно жирење и појила кроз дијелове шума у којима није одобрена паша, дозвољен је само за то одређеним путем. Путеве за приступ и прогон стоке на пашу, односно жирење и појило, одређује и обиљежава управљач шума. Међутим, штете од стоке су све мање, а то је последица све мањег броја становника у руралним подручјима, тако да овај проблем није посебно изражен.

Узгајањем, заштитом, ловљењем и коришћењем дивљачи у шумама у својини Републике Српске, у складу са ловнопривредним основама бави се корисник ловишта, коме је ловиште дато на коришћење. У шуми се могу узгајати само оне врсте дивљачи и у оном броју који не смета правилном газдовању шумама. Повећањем и побољшањем исхране и здравственог стања дивљач у шуми чини незнатне штете, а у супротном причињава велике штете на једногодишњим избојцима младих биљака које користи за исхрану.

4.1.3. Заштита шума од инсеката и биљних болести

Биљне болести могу бити проузроковане различитим штетним факторима. Према њиховој природи болести се дијеле у двије категорије:

- Болести које изазивају абиотички фактори (физичке, хемијске и механичке природе). То су непаразитске и неинфективне болести.
- Болести које узрокују биотички фактори (гљиве, биљни и животињски организми). Ово су паразитске или инфективне болести.

У непаразитске или неинфективне болести убрајају се сви поремећаји који настају утицајем климатских и едафских фактора (температура, свјетлост, влага, отровни гасови, храниве материје и др.). Паразитске или инфективне болести већином изазивају: гљиве, бактерије, вируси, нематодe, паразитске цвјетнице и неке биљке. Најчешће болести паразитског поријекла јесу оне које проузрокују гљиве. Ове болести се називају микозе. Затим по значају долазе болести које проузрокују бактерије (бактериозе) и најзад болести које изазивају вируси (виروزе). Постоји још категорија болести које проузрокују разне паразитне цвјетнице, ове болести се називају фанерогамне болести.

Мјере борбе против биљних болести могу бити превентивне и репресивне. Превентивним мјерама или мјерама профилаксе спречава се појава неке болести.

Репресивне мјере могу бити ерадикативне и куративне, а примјењују се послије појаве болести. Ерадикативним мјерама уклањају се заражене биљке или њихови дијелови у циљу редукције инокулума. Оне имају широку примјену у пракси због своје једноставности. Куративним мјерама врши се лијечење обољелих биљака.

Мјере борбе могу бити директне и индиректне. Директне мјере су усмјерене непосредно према патогену, док индиректне нису у непосредној вези са узрочником болести.

Методe борбе против болести шумског дрвећа садрже сљедеће мјере: административне, узгојно-техничке, механичке, физичке, хемијске, биолошке и интегралне. Административне мјере односе се на примјену законске регулативе у области заштите биља коју утврђују поједине земље и међународна заједница у циљу заштите биљака од опасних болести. Узгојно-техничке мјере су избор локалитета за гајење одређене врсте дрвећа, избор система газдовања и начина обнове шума, гајење отпорних врста дрвећа, трајање опходње и хигијена објеката. Механичке мјере обухватају одсјецање и уништавање обољелих биљних дијелова или заражених биљака, уништавање биљних органа у којима презимљује паразит, уништавање спороносних органа паразита, уклањање паразита и уништавање прелазних хранитељки. Хемијска средства имају велику примјену и обезбјеђују врло ефикасну превентивну заштиту многобројним врстама биљака од најопаснијих болести.

Најзначајније ентомолошке штеточине на букви су:

Phyllaphis fagi – буквина лисна ваш. При јаком нападу, сисањем сокова долази до сушења младих избојака, карактеристичног повијања листова и обилног лучења медне росе. Нарочито може да буде штетна на сјечинама које се обнављају, као и у расадницима гдје може изазвати и сушење нападнутих биљака.

Cryptococcus fagisuga – буквин штиташ. Насељава одрасла стабла букве. Врло често се јавља у високој бројности, када је стабло букве потпуно прекривено бијелом скрамом, те са дистанце изгледа као да је окречено.

Најзначајније ентомолошке штеточине на смрчи су:

Ips typographus – осмозуби смрчин поткорњак. Типична је секундарна штеточина, јер се при нормалној бројности гнијезди искључиво у физиолошки јако ослабљеним, умирућим стаблима, свјеже посјеченим стаблима или неогуљеној сложеној обловини. Када се пренамножи, постаје типична примарна штеточина и тада напада сва стабла.

Pityogenes chalcographus – шестозуби смрчин поткорњак. Секундарна је штеточина и

насељава физиолошки ослабљена стабла и свјежу лежавину. Склон је масовним размножењима и тада се убушује у потпуно здрава стабла. Насељава горње партије са тањом кором и дебље гране.

Најзначајније ентомолошке штеточине на јели су:

Pityokteines curvidens – кривокуби јелин поткорњак. За размножавање женке бирају стабла са дебелом кором. Напада стара стабла. Насељава их од врха ка основи. Бира ивична стабла или стабла на чистинама. Секундаран је, али када се пренамножи напада и потпуно здрава стабла из којих се јавља обилно истицање смоле.

Cryphalus piceae – мали јелин поткорњак. За размножавање тражи материјал са тањом кором. Његов напад на старијим стаблима започиње од врха и иде ка основи. Ако је његова бројност у шуми ниска, насељаваће физиолошки ослабљена стабла, најчешће она која су заражена имелом, а ако је бројност висока населиће и потпуно здрава стабла, односно понашаће се као примарна штеточина. Најопаснија је врста поткорњака за стабла у доба летвењака.

Најзначајније ентомолошке штеточине на храстовима су:

Cerambyx cerdo – велика храстова стрижибуца, најрадије напада храст, али се може наћи и у дрвету других лишћара. Развија се у правилу у највреднијем доњем делу дебла. Штете су углавном техничке, али и физиолошке природе.

Scolytus intricatus – храстов поткорњак, типична секундарна штеточина, преноси споре гљива из рода *Ophiostoma*, које изазивају сушење стабала.

Tortrix viridana – зелени храстов савијач, прворазредна штеточина храстових шума. Гусјенице се хране храстовим лишћем лужњака, али и медуница и китњака. Јаја полаже у врхове крошњи и склон је масовним размножењима.

Traumatopoea processionea – храстов четник, изразита штеточина аутохтоних храстова и углавном напада старе храстове шуме. Углавном се јавља са другим дефолијаторима (губаром).

Euproctis chryorrhoea – жутотрба, полифагна врста, главне штете чине у пролеће када изгризају пуполке или младе листове. Веома озбиљна штеточина. Имају длацице које жаре.

Lymantria dispar – губар, храни се асимилационим органима готово свих дрвенстих и жбунастих врста, па чак и неких зељастих.

Велики значај као проузроковачи оштећења имају штетни биотички чиниоци међу којима велики значај имају болести проузроковане паразитским гљивама.

Најзначајније и најчешће патогене гљиве на букви су:

Nectria galligena – проузрокује вишегодишње, отворене рак ране са концентричним наборима који су по периферији ограничени уздигнутом кором. Плодоносна тијела могу да се констатују у току цијеле године. Масовно расејавање репродуктивних органа је за вријеме влажног прољећа и јесени.

Fomes fomentarius – развија се као паразит или сапрофит. Развија се на дубећим, живим стаблима, а наставља такође деструкцију на обореном дрвету али само док је у шуми и влажно. Представља проблем за природне састојине букве. Дрво на којем су се појавиле карпофоре може се једино користити као огрев.

Trametes gibbosa – развија се на мртвом дрвету лишћара, нарочито на пањевима. Изазива бијелу активну трулеж.

Најзначајније и најчешће патогене гљиве на јели су:

Melampsorella caryophyllacearum – спермагоније и ецидије се јављају на четинама вјештичних метли образованих на стаблима јеле. Вишегодишња мицелија се налази у дрвету стабала јеле и изазива појаву вјештичних метли и тумора. Крајња посљедица развоја гљиве је сушење стабала. Велике штете причињава у природним састојинама јеле.

Viscum album – паразитна цвјетница карактерише се гранама дихотомно разгранатим и дуготрајним лишћем. Жбунови се обично формирају у вршним дијеловима круне и маскирани су околним четинама. Имела смањује физиолошку снагу домаћина, смањује капацитет плодоношења, смањује механичку отпорност стабала, а нападнута стабла имају умањен

прираст. Штете су најизраженије на сувим теренима и јужним топлим експозицијама.

Најзначајније и најчешће патогене гљиве на смрчи су:

Heterobasidion annosum – Ова гљива је свакако најопаснија патогена гљива која се јавља на четинарима и наноси велике економске штете. Осим на четинарима забиљежена је и на неким лишћарским врстама дрвећа (буква, бреза,..).

Armillaria ostoyae – Ова гљива се развија као паразит или сапрофит на четинарским врстама дрвећа, а посебно је честа на смрчи и јели. Ова гљива узрокује меку, бијелу трулеж корјена, а после неког времена и бијелу трулеж дрвета у основи стабла.

Број паразитних гљива које могу изазивати болест шумског дрвећа на овом подручју је знатно већи, али овдје су наведене најчешће и најопасније врсте које причињавају економске штете или угрожавају опстанак шумског дрвећа. Заштита стабала против већине од наведених паразитних гљива је могућа, али би морала да се врши под строгим надзором стручних лица.

4.1.4. Заштита шума од елементарне непогоде

На овом подручју у току зимског периода могу да се јављају повремено јачи олујни вјетрови који у виду извала и прелома стабала проузрокују велике материјалне штете. Заштита шума од штетног дјеловања вјетра и олује треба обезбједити кроз провођење превентивних мјера у циљу одржавања и побољшања виталности стабала у састојинама и здравственог стања шума. Сва евентуално полумљена и изваљена стабла потребно је што прије из састојине уклонити, јер ова стабла су идеална подлога за насељавање штетних инсеката.

У старијим састојинама снијег ријетко причињава значајне штете, док у младим састојинама са густим склопом и шумским културама снијег и ледена киша проузрокују штете у виду савијања, ломљења и пуцања младих стабала. Ове штете се могу спречити благовременим провођењем шумскоузгојних радова у виду чишћења и проређивања младих природних састојина и вјештачки подигнутих шумских култура.

Предузимање заштитних мјера од елементарних непогода углавном се своди на примјену превентивних мјера које се проводе у циљу стварања отпорности састојина на абиотичке штетне утицаје (вјетар, снијег). Стабилност састојина зависи од коефицијента виткости стабала, односно ако стабла имају већу виткост, састојина је нестабилна и угроженија од вјетроизвала и сњегоизвала, па је потребна већа опрезност код извођења сјеча. Коефицијент виткости представља однос између висине и прсног пречника средњег састојинског стабла и може се изразити нумерички.

4.1.5. Заштита шума од шумских пожара

План заштите шума од шумских пожара утврђен је за шумскопривредно подручје као цјелину и регулисан је Правилником о садржају и поступку израде плана заштите шума од пожара („Службени гласник Републике Српске“, број 107/09). Правилником су прописане и утврђене мјере и радње у вези са спровођењем и унапређивањем заштите од пожара, а одговорна лица која су задужена да се брину о спречавању ових штетних појава сходно правилнику треба да ураде следеће предрадње:

- организовати противпожарну службу,
- поставити потребан број осматрачница или обезбедити извиђање из ваздуха,
- набавити основна противпожарна средства,
- оспособити противпожарне екипе и снабдети их са опремом и алатом и
- поставити и одржавати противпожарне просјеке у четинарским културама.

Чување односно заштиту шума од пожара, потребно је организовати као превентивну мјеру која се спроводи од стране задужених одговорних лица у шумском газдинству. Да би се успјешно проводиле потребне радње и подузимале потребне мјере у вези са спровођењем и унапређивањем

заштите шума потребно је организовати адекватну противпожарну службу. У противпожарној служби потребно је према правилнику задужити одговорна лица да се старају о спровођењу плана заштите од пожара.

Чување шума, односно заштиту шума од пожара треба да обављају чувари шума и друга стручна лица која зато овласти корисник шума. Да би чување било успјешно, у зависности од купираниости терена, на подручју се постављају осматрачнице које се постављају на узвишењима и које се међусобно догледају.

Чувари шума треба да спријече ложење ватре у шуми и на приватним имањима на удаљености мањој од 100 метара од ивице шуме, затим паљење траве, опадака и осталог материјала. Изузетно се ватра може ложити у шумама само на мјестима одређеним и обиљеженим од стране корисника шума, придржавајући се прописаних услова и мјера сигурности.

Поред чувара шума противпожарна служба, треба да има оспособљене противпожарне екипе, које су снадбјевене противпожарним алатом и справама за брзу интервенцију у случају појаве пожара на шумскопривредном подручју.

Да би се купила потребна опрема за гашење шумских пожара потребно је улагање одређених финансијских средстава од стране шумског газдинства. При томе велика финансијска улагања за куповину специјалне и скупе опреме, те изградњу специјалних торњева за осматрање и дојавну везу, шумско газдинство у наредном уређајном периоду неће моћи остварити. Међутим, добро организована и планирана противпожарна служба и на основу класичне опреме и алата, може успјешно да извршава задатке који се пред њу постављају.

На овом подручју у претходном уређајном периоду је укупно евидентирано 57 пожара и то 52 приземна и 5 високих пожара. Опожарена површина износи 534,42 хектара, а притом учињена штета 357.262,55 КМ. Трошкови гашења су износили 39.611,84 КМ.

На основу досадашњег праћења појава пожара на овом шумскопривредном подручју потребно је да шумско газдинство посједује сљедећу опрему и објекте у циљу заштите шума од пожара:

Утврђени радови и потребна противпожарна опрема				
Врста рада	Површина (ha)	Врста опреме	Количина опреме	Вриједност (КМ)
1. Дојава и осматрање		Осматрачнице	6	30.000
		Дурбин	6	900
		Мобилни телефон	18	1.800
2. Опрема за гашење пожара		Ватрогасна лопата	30	300
		Ватрогасне метле,	20	300
		Крампови	30	300
		Леђне прскалице,	20	3.000
		Теренско возило,	2	40.000
		Моторне пиле	10	10.000
Грабљице	30	300		
УКУПНО:	48.085,78	-		86.900

Напомена: Шумско газдинство располаже са одређеном противпожарном опремом, а набавка опреме из претходне табеле треба да се усклади са потребама у току наредног уређајног периода. Количина и вриједност опреме су одређени према површини и просјечним тренутним цијенама на тржишту, односно наведене вриједности могу се мијењати у зависности од потреба.

ШГ „Борја“ Теслић у складу са горе наведеним правилником ради сваке године „**План заштите шума од пожара**“, па је и за 2016 урађен наведи план (бр. протокола 5612/15). Према томе овдје нећемо дубље улазити у детаље тога плана, него ћемо се само позвати на обавезно придржавање истог.

Поред горе наведеног на овом подручју у посљедње вријеме се јавља и проблем ерозије земљишта. Ерозија земљишта представља испирање и одношење најситнијих и најплоднијих честица из растресите подлоге. Ерозија земљишта је природан процес који се може убрзати неконтролисаним сјечом шума и погрешним коришћењем земљишта. Услјед оваквих поступака долази до убрзане ерозије, која је веома озбиљан и неповратан процес.

Ерозија помјерања маса дешава се када дође до великог изливања кише или приликом земљотреса и тада долази до одроњавања земљишта. Сва брдовита подручја под нагибом већим од 15° су подложна овој врсти ерозије. Ово је најчешћи облик ерозије на брдовитим подручјима и у будућности је потребно актуелизовати и овај проблем, а с обзиром на изражен рељеф на овом подручју.

5. ПЛАН ИНВЕСТИЦИЈА

План инвестиција односи се на шумскопривредно подручје као цјелину и обухвата:

- План изградње нових и реконструкцију постојећих шумских камионских путева.
- План изградње осталих објеката потребних за реализацију планова шумскопривредне основе.
- План набавке механизације и друге опреме инвестиционог карактера.
- План осталих инвестиционих улагања.

5.1. План изградње нових и реконструкцију постојећих шумских камионских путева

Према подацима последњег уређивања шума на овом шумскопривредном подручју постигнута је отвореност камионским путевима од 8,71 km/1000 ha. Да би се у наредном периоду могла рационалније користити примјена савремених машина, поред изградње камионских путева сходно финансијским средствима шумског газдинства потребно је да се изгради и оптимална мрежа тракторских влака. На тај начин постигла би се већа отвореност и рационалност рада при примјени савремене технологије и механизације у шумарству. Оптимална отвореност шума и шумског земљишта је предуслов за квалитетно остваривање свих зацртаних планова газдовања, а прије свих планова сјече, који се морају проводити на читавом подручју, а не само на отвореним дијеловима подручја.

У циљу повећања отворености подручја камионским тврдим путевима у наредних десет година сходно финансијским могућностима планирана је изградња и реконструкција сљедећих камионских путева:

Привредна јединица	Назив пута	Одјељења које комуникација отвара	Дужина пута /km/	
			Изградња	Реконструкција
Доња Велика Усора	Јелића поток	8-9	1,1	
	Катића ријека-Јовац поток	213-214	1,0	
Горња Велика Усора	Николин поток	16-17		1,2
	Кремењашница	222	1	
	Оридски мост	96	0,5	
	Језеро	88-89	4,3	
Мала Усора	Грачаница поток	99-102		4,0
	Секулића брдо-Јаворова	89-95, 100-102, 74-78, 83-91	9,5	
Мала Укринa	Продановића поток	153-155	0,8	
	Јаворова-Коњушић	92-93	3,0	
	Кремењача	96/1-96/2	2,0	
	Блатни поток	97	1,0	
Велика Укринa	Млински поток-крак	131	0,8	
	Млински поток-крак	129	0,8	
	Гаврилов поток	67-69	0,9	
	Дацина ријека	83-86	1,4	
	Трипића поток	77	1,5	
Тешањка	Кртовић	62-65	5,0	
Немила - Бистричак	Равна ријека	176-178		1,65
	Смолински поток	179-180		1,25
СВЕГА:			34,6	8,10

Просјечна цијена изградње шумских камионских путева на подручју Републике Српске износи око 80 000 КМ по километру шумског камионског пута и узета је као просјек цијене остварене у претходном периоду. Просјечну цијену реконструкције путева тешко је утврдити. Укупно цијена

коштања изградње планираних путева према горе наведеном просјеку износи око 2.768.000 КМ, и то се планира урадити у наредном уређајном периоду.

5.2. План изградње осталих објеката потребних за реализацију планова шумскопривредне основе

У оквиру ових планова за наредни уређајни период нису предвиђене инвестиције.

5.3. План набавке механизације и друге опреме инвестиционог карактера

У оквиру ове ставке сумирани су претходни планови, односно предвиђене су сљедеће инвестиције:

Назив инвестиције	Годишњи износ (КМ)
Набавка опреме за заштиту шума	8 690
Набавка опреме за шумскоузгојне радове	5 380
Инвестирање у информациони систем	10 000
Изградња шумских камионских путева	276 800
СВЕГА:	300 870

Структура и просјечне цијене опреме за заштиту шума дате су у претходним табелама. Опрема за шумскоузгојне радове и трошкови пошумљавања обухватају: пошумљавање садњом садница, попуњавање шумских култура, њега култура испод таксационог прага и потребна средства рада за ове радове. Све цијене наведених радова су узете као просјек цијена из претходног периода.

5.4. План осталих инвестиционих улагања

Врста опреме	Јединица мјере	Планирана количина	Вриједност опреме (КМ)
Путничко возило	ком	3	150 000,00
Путничко возило (комби)	ком	5	300 000,00
Теренско возило (Лада Нива)	ком	10	200 000,00